

«(ЭНЖ, ӨЭБ, ҚБЖ, ӨҰЖ) қоршаған ортаға әсер етуге экологиялық рұқсат алу үшін 2023-2026 жылдарға арналған Абай облысындағы Азамат-Григорьевский учаскесінде құрамында мыс бар кендерді барлау жоспарына» (21.10.2019 ж. № 5644-ТПИ барлауға арналған келісімшарт) Ашық жиналыстар түріндегі қоғамдық тыңдаулар хаттамасы

1. Аумағында қызмет жүзеге асырылатын немесе аумағына ықпал етілетін әкімшілік-аумақтық бірліктің (облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың, аудандардың, облыстық және аудандық маңызы бар қалалардың) немесе тиісті әкімшілік-аумақтық бірліктің (ауылдардың, кенттердің, ауылдық округтердің) әкімі аппаратының жергілікті атқарушы органының атауы: «Абай облысы Аягөз ауданы Тарбағатай ауылдық округі әкімінің аппараты» ММ.

2. Қоғамдық тыңдаулардың тақырыбы:

«(ЭНЖ, ӨЭБ, ҚБЖ, ӨҰЖ) қоршаған ортаға әсер етуге экологиялық рұқсат алу үшін 2023-2026 жылдарға арналған Абай облысындағы Азамат-Григорьевский учаскесінде құрамында мыс бар кендерді барлау жоспары» (21.10.2019 ж. № 5644-ТПИ барлауға арналған келісімшарт)

3. Атына қоғамдық тыңдауларға шығарылатын материалдар жіберілген қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органның немесе облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың жергілікті атқарушы органының атауы:

- ҚР ЭГТРМ жанындағы Қоршаған ортаны қорғаудың ақпараттық – талдау орталығы» ШЖҚ РМК.

- «Абай облысының Табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы» ММ.

4. Жоспарланған қызметтің орналасқан жері: 070209, Қазақстан Республикасы, Абай облысы, Аягөз ауданы. Әкімшілік жағынан азамат-Григорьевский учаскесі «GEO.KZ» ЖШС Аягөз ауданы Тарбағатай ауылдық округінің жерінде орналасқан. Кен орны орталығының географиялық координаттары: 47°36'29.71" с.е., 81°35'51.66" ш.б.

(жоспарланған қызмет учаскесі аумағының толық, нақты мекенжайы, географиялық координаттары)

5. Жоспарланған қызметтің ықтимал әсерінен зардап шеккен барлық әкімшілік-аумақтық бірліктердің атауы: Әкімшілік жағынан азамат-Григорьевский ЖШС учаскесі «GEO.KZ» Қазақстан Республикасы Абай облысы Аягөз ауданы Тарбағатай ауылдық округінің жерінде орналасқан.

(белгіленген қызметті жүзеге асыру нәтижесінде аумағына әсер етуі мүмкін және аумағында қоғамдық тыңдаулар өткізілетін әкімшілік-аумақтық бірліктердің тізбесі)

6. Жоспарланған қызмет бастамашысының деректемелері мен байланыс деректері:

ЖШС «GEO.KZ». кәсіпорынның заңды мекенжайы-070004, Шығыс Қазақстан облысы, Өскемен қаласы, Победа даңғылы, 3/2, 3 қабат. БСН 070840007602. Телефон: 8 (7232)208677. E-mail: zhanzhan777@mail.ru.

(оның ішінде нақты атауы, заңды және нақты мекен-жайы, БСН, телефондар, факстар, электрондық пошталар, сайттар)

7. Ықтимал іс-әрекеттер туралы есептерді құрастырушылардың немесе стратегиялық экологиялық бағалау жөніндегі есептерді дайындау жөніндегі сыртқы тартылған сарапшылардың немесе мемлекеттік экологиялық сараптама объектілерінің құжаттамасын әзірлеушілердің деректемелері мен байланыс деректері:

«GREENGEO» ЖШС, Қазақстан Республикасы, Шығыс Қазақстан облысы, Өскемен қаласы, е. п. Славский атындағы жағалау, 48 үй, 11 пәтер, БСН 230640018348, тел.: 8 (7232)208677, эл/почта: zhanzhan777@mail.ru.

(оның ішінде нақты атауы, заңды және нақты мекен-жайы, БСН, телефондар, факстар, электрондық пошталар, сайттар)

8. Қоғамдық тыңдаулар өткізілетін күн, уақыт, орын (қоғамдық тыңдаулардың ашық жиналысының күндері мен уақыты):

Қоғамдық тыңдауды өткізу күні: 2024 жылғы 21 мамыр, сағат 12:00.

Қоғамдық тыңдауды өткізу орны: Абай облысы, Аягөз ауданы, Тарбағатай ауылдық округі, Тарбағатай ауылы, Окпета көшесі, 3А ғимарат, «Абай облысы Аягөз ауданы Тарбағатай ауылдық округі әкімінің аппараты» ММ.

9. Көзделіп отырған қызмет бастамашысынан сұрау салу хатының көшірмесі және қоғамдық тыңдауларды өткізу шарттарын келісу туралы Әкімшілік – аумақтық бірліктердің (облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың) жергілікті атқарушы органдарының жауап хатының көшірмесі: сұрау салу хатының және жауап-хаттың көшірмелері осы қоғамдық тыңдаулар хаттамасына 1 және 2 – қосымшада ұсынылған.

10. Қоғамдық тыңдауларға қатысушылардың тіркеу парағы осы қоғамдық тыңдаулардың хаттамасына қоса беріледі: қатысушылардың тіркеу парағы осы қоғамдық тыңдаулардың хаттамасына 3-қосымшада ұсынылған.

11. Қоғамдық тыңдаулар өткізу туралы ақпарат қазақ және орыс тілдерінде мынадай тәсілдермен таратылады:

1. Бірыңғай экологиялық порталда: <https://ecoportal.kz>. «Қоғамдық тыңдаулар» бөлімі-16.04.2024 ж.;

2. Жергілікті атқарушы органның (облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың) ресми интернет-ресурсында немесе әзірлеуші мемлекеттік органның ресми интернет-ресурсында: <https://www.gov.kz/memleket/entities/abay-tabigat?land=ru> «Қоғамдық тыңдаулар» бөлімінде- 16.04.2024 ж.

(ресми интернет-ресурстардың атауы және сілтемелері және жарияланған күндері)

3. Бұқаралық ақпарат құралдарында:

Аудандық «Semei tanu» газеті № 46 (19513) 16 сәуір 2024 ж. (қазақ және орыс тілдерінде).

Газеттегі хабарландырулар осы қоғамдық тыңдау хаттамасына 4-қосымшаға ұсынылды.

(хабарландырудың атауы, нөмірі және жарияланған күні, сканерленген хабарландыру қосымшасымен: сканерленген газеттің мұқаба беті және қоғамдық тыңдаулар туралы хабарландыру беті)

2024 жылғы 18 сәуірдағы «Қазақстан» Республикалық Телерадиокорпорациясы» акционерлік қоғамының Абай облысындағы филиалы берген эфирлік анықтама.

Эфирлік анықтама осы қоғамдық тыңдау хаттамасына 5-қосымшаға ұсынылды.

(теле немесе радиоарнаның атауы, хабарландыру күні: теле немесе радиоарнада қоғамдық тыңдаулар өткізу туралы хабарландырудың бейне және аудиожазбасы бар электрондық жеткізгіш қоғамдық тыңдаулар хаттамасына қоса тіркелуге (жариялануға) жатады)

4. Тиісті әкімшілік-аумақтық бірліктердің (облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың, аудандардың, облыстық және аудандық маңызы бар қалалардың, ауылдардың, кенттердің, ауылдық округтердің) аумағында мүдделі жұртшылық үшін қолжетімді орындарда мекенжайлар бойынша 2 хабарландыру саны:

1) Тарбағатай ауылдық округі әкімі аппаратының Тарбағатай ауылы, Окпеты көшесі, 3А ғимарат, Аягөз ауданы, Абай облысы;

2) Тарбағатай ауылындағы «Балжан» азық-түлік дүкенінің ғимараты, Окпеты көшесі, 16/1, Аягөз ауданы, Абай облысы.

Фотоматериалдар осы қоғамдық тыңдау хаттамасына 6-қосымшаға ұсынылған.

12. Қоғамдық тыңдауларға қатысушылардың шешімі:

Қоғамдық тыңдаулардың хатшысы болып О.А. Акулова.

тағайындалады. «қолдаймын» - 14, «қарсымын» - 0, «қалыс қаламын» - 0.

1) жоба материалдарын баяндама нысанында қарау. Ұсынылған ереже-15 минут.

«қолдаймын» - 14, «қарсымын» - 0, «қалыс қаламын» - 0.

2) сұрақ-жауап. Барлық тілек білдірушілер баяндамашыға сұрақтар қойып, жоба бойынша өз пікірлерін айта алады. Ұсынылған ереже-15 минут.

«қолдаймын» - 14, «қарсымын» - 0, «қалыс қаламын» - 0.

3) қоғамдық тыңдауларды қорытындылау және жабу. Ұсынылған Ереже-5 минут.

«қолдаймын» - 14, «қарсымын» - 0, «қалыс қаламын» - 0.

Қоғамдық тыңдаулар мүдделі жұртшылықтың қатысуына байланысты өткізілді деп есептеледі.

13. Барлық тыңдалған баяндамалар туралы мәліметтер: «GEO.KZ» ЖШС Алимжанова Ж.М.- лицензиялар мен келісім-шарттар бойынша бас маман.

(баяндамашының тегі, аты және әкесінің аты (бар болса), лауазымы, ұсынылатын ұйымның атауы)

«(ЭНЖ, ӨЭБ, ҚБЖ, ӨҰЖ) қоршаған ортаға әсер етуге экологиялық рұқсат алу үшін 2023-2026 жылдарға арналған Абай облысындағы Азамат-Григорьевский учаскесінде құрамында мыс бар кендерді барлау жоспары» (21.10.2019 ж. № 5644-ТПИ барлауға арналған келісімшарт) - 12 бетте.

Қоғамдық тыңдауларға шығарылатын құжаттар бойынша баяндамалардың мәтіндері осы қоғамдық тыңдаулардың хаттамасына қоса беріледі.

14. Қоғамдық тыңдаулар хаттамасының ажырамас бөлігі болып табылатын және Қағидалардың 18-тармағына сәйкес жазбаша нысанда ұсынылған немесе қоғамдық тыңдаулар өткізу барысында айтылған мүдделі мемлекеттік органдар мен жұртшылықтың барлық ескертулері мен ұсыныстарын қамтитын жиынтық кесте; бастамашының әрбір ескерту мен ұсыныс бойынша жауаптары мен түсініктемелері. Қоғамдық тыңдаулар нысанасымен анық байланысы жоқ ескертулер мен ұсыныстар «қоғамдық тыңдаулар нысанасына қатысы жоқ» деген белгісі бар кестеге енгізіледі:

Ескертулер мен ұсыныстарға жауаптардың жиынтық кестелері № 7 қосымшада ұсынылған.

15. Қоғамдық тыңдауларға қатысушылардың қаралатын құжаттар мен тыңдалған баяндамалардың сапасы туралы оларды түсінудің толықтығы мен қолжетімділігі тұрғысынан пікірі, оларды жақсарту жөніндегі ұсынымдар:

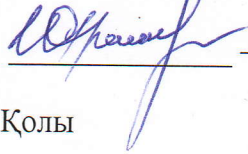
Баяндама «GEO.KZ» ЖШС Алимжанова Ж.М.- лицензиялар мен келісім-шарттар бойынша бас маманымен толық көлемде ұсынылды.

Құжаттама бірыңғай экологиялық порталдың сайтында орналастырылды (ecportal.kz).

(баяндамашының тегі, аты және әкесінің аты (бар болса), лауазымы, ұсынылатын ұйымның атауы)

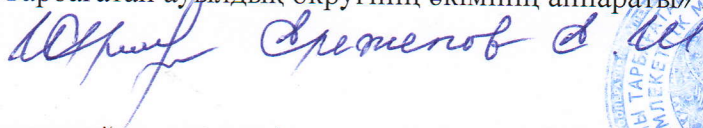
16. Қоғамдық тыңдаулар хаттамасына шағымдану Қазақстан Республикасының Әкімшілік рәсімдік-процестік кодексіне сәйкес сот және сотқа дейінгі тәртіппен мүмкін болады.

17. Қоғамдық тыңдаулардың төрағасы:

– «Тарбағатай ауылдық округінің әкімінің аппараты» ММ әкімі

Қолы

21.05.2024 г.

(өкілі болып табылатын ұйымның тегі, аты және әкесінің аты (бар болса), лауазымы, атауы, қолы, күні)

18. Қоғамдық тыңдаулар хатшысы:

Акулова О.А. – «GREENGEO» ЖШС бас маман-эколог.

Қолы

21.05.2024 г.

(өкілі болып табылатын ұйымның тегі, аты және әкесінің аты (бар болса), лауазымы, атауы, қолы, күні)

**Протокол общественных слушаний в форме открытых собраний
по материалам (ПНЭ, ПЭК, ПУО, ППМ) для получения экологического разрешения на
воздействие на окружающую среду к Плану разведки медьсодержащих руд на участке
Азамат-Григорьевский в Абайской области» (Контракт на разведку № 5644-ТПИ от
21.10.2019 г.) на 2023-2026 годы»**

1. Наименование местного исполнительного органа административно-территориальной единицы (областей, городов республиканского значения, столицы), на территории которого осуществляется деятельность, или на территорию которого будет оказано влияние: ГУ «Аппарат акима Тарбагатайского сельского округа Аягоского района области Абай».

2. Предмет общественных слушаний:
(ПНЭ, ПЭК, ПУО, ППМ) для получения экологического разрешения на воздействие на окружающую среду к Плану разведки медьсодержащих руд на участке Азамат-Григорьевский в Абайской области» (Контракт на разведку № 5644-ТПИ от 21.10.2019 г.) на 2023-2026 годы»

3. Наименование уполномоченного органа в области охраны окружающей среды или местного исполнительного органа области, городов республиканского значения, столицы, в адрес которого направлены материалы, выносимые на общественные слушания:

- РГП на ПХВ «Информационно – аналитический центр охраны окружающей среды при МЭГПР РК.

- ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования области Абай».

4. Местонахождение намечаемой деятельности:

070209, Республика Казахстан, область Абай, Аягоский район.

В административном отношении участок Азамат-Григорьевский ТОО «GEO.KZ» расположено на землях Тарбагатайского сельского округа Аягоского района.

Географические координаты центра месторождения: 47°36'29.71" с.ш., 81°35'51.66" в.д.

(полный, точный адрес, географические координаты территории участка намечаемой деятельности)

5. Наименование всех административно-территориальных единиц, затронутых возможным воздействием намечаемой деятельности:

В административном отношении участок Азамат-Григорьевский ТОО «GEO.KZ» расположен на землях Тарбагатайского сельского округа Аягоского района области Абай Республики Казахстан.

(перечень административно-территориальных единиц, на территорию которых может быть оказано воздействие в результате осуществления намечаемой деятельности и на территории которых будут проведены общественные слушания)

6. Реквизиты и контактные данные инициатора намечаемой деятельности:

ТОО «GEO.KZ». Юридический адрес предприятия – 070004, Восточно-Казахстанская область, г. Усть-Каменогорск, пр. Победы, 3/2, 3 этаж. БИН 070840007602. Телефон: 8(7232)208677. E-mail: zhanzhan777@mail.ru.

(в том числе точное название, юридический и фактический адрес, БИН, телефоны, факсы, электронные почты, сайты)

7. Реквизиты и контактные данные составителей отчетов о возможных воздействиях, или внешних привлеченных экспертов по подготовке отчетов по стратегической экологической оценке, или разработчиков документации объектов государственной экологической экспертизы:

ТОО «GREENGEO», Республика Казахстан, Восточно-Казахстанская область, г. Усть-Каменогорск, Набережная Имени Е.П. Славского, дом 48, кв. 11, БИН 230640018348, тел.: 8(7232)208677, эл/почта: zhanzhan777@mail.ru.

(в том числе точное название, юридический и фактический адрес, БИН, телефоны, факсы, электронные почты, сайты)

8. Дата, время, место проведения общественных слушаний (даты и время открытого собрания общественных слушаний):

Дата проведения общественных слушаний: 21 мая 2024 года, 12:00 часов.

Место проведения общественных слушаний: область Абай, Аягозский район, Тарбагатайский сельский округ, с. Тарбагатай, ул. Окпеты, здание 3А, ГУ «Аппарат акима Тарбагатайского сельского округа Аягозского района области Абай».

9. Копия письма – запроса от инициатора намечаемой деятельности и копия письма ответа местных исполнительных органов административно – территориальных единиц (областей, городов республиканского значения, столицы) о согласовании условий проведения общественных слушаний: Копии письма – запроса и письма – ответа представлены в приложении 1 и 2 к настоящему протоколу общественных слушаний.

10. Регистрационный лист участников общественных слушаний прилагается к настоящему протоколу общественных слушаний: Регистрационный лист участников представлен в приложении 3 к настоящему протоколу общественных слушаний.

11. Информация о проведении общественных слушаний распространена на казахском и русском языках следующими способами:

1. На едином экологическом портале: <https://ecoportal.kz>, раздел «Общественные слушания» - 16.04.2024 г.;

2. На официальном интернет-ресурсе местного исполнительного органа (областей, городов республиканского значения, столицы) или официальном интернет-ресурсе государственного органа – разработчика:

<https://ecoportal.kz/> и на сайте МИО <https://www.gov.kz/memleket/entities/abay-tabigat?land=ru> в разделе «Общественные слушания» - 16.04.2024 г.

(наименование и ссылки на официальные интернет-ресурсы и даты публикации)

3. В средствах массовой информации:

- Районная газета «**Semei tanu**» № 46 (19513) 16 апреля 2024 г. (на казахском и русском языке).

Объявления в газете предоставлены в приложение 4 к настоящему протоколу общественных слушаний.

(название, номер и дата публикации объявления в газете, с приложением сканированного объявления: сканированные титульная страница газеты и страница с объявлением о проведении общественных слушаний)

- Эфирная справка от 18 апреля 2024 г. выданная филиалом акционерного общества «Республиканская телерадиокорпорация «Казахстан» в области Абай».

Эфирная справка предоставлена в приложение 5 к настоящему протоколу общественных слушаний.

(название теле или радиоканала, дата объявления: электронный носитель с видео- и аудиозаписью объявления о проведении общественных слушаний на теле или радиоканале подлежит приобщению (публикации) к протоколу общественных слушаний)

4. В местах, доступных для заинтересованной общественности на территории соответствующих административно-территориальных единиц (областей, городов республиканского значения, столицы, районов, городов областного и районного значения, сел, поселков, сельских округов), в количестве 2-х объявлений по адресам:

1) Аппарата акима Тарбагатайского сельского округа в с. Тарбагатай, ул. Окпеты, здание 3А, Аягозский район, область Абай;

2) Здание продуктового магазина «Балжан» в с. Тарбагатай, ул. Окпеты, 16/1, Аягозский район, область Абай.

Фотоматериалы предоставлены в приложение 6 к настоящему протоколу общественных слушаний.

12. Решение участников общественных слушаний:

Секретарем общественных слушаний назначается Акулова О.А.

Проголосовали «за» - 14, «против» - 0, «воздержались» - 0.

1) Рассмотрение материалов проекта в форме доклада. Предлагаемый регламент - 15 минут.

Проголосовали «за» - 14, «против» - 0, «воздержались» - 0.

2) Вопросы – ответы. Все желающие могут задавать вопросы докладчику и высказывать свое мнение по проекту. Предлагаемый регламент – 15 минут.

Проголосовали «за» - 14, «против» - 0, «воздержались» - 0.

3) Подведение итогов и закрытие общественных слушаний. Предлагаемый регламент – 15 минут.

Проголосовали «за» - 14, «против» - 0, «воздержались» - 0.

Общественные слушания считаются состоявшимися в связи с присутствием заинтересованной общественности.

13. Сведения о всех заслушанных докладах:

ТОО «GEO.KZ» Алимжанова Ж.М., специалист по лицензиям и контрактам.

(фамилия, имя и отчество (при наличии) докладчика, должность, наименование представляемой организации)

Доклад по материалам (ПНЭ, ПЭК, ПУО, ППМ) для получения экологического разрешения на воздействие на окружающую среду к Плану разведки медьсодержащих руд на участке Азамат-Григорьевский в области Абай» (Контракт на разведку № 5644-ТПИ от 21.10.2019 г.) на 2023-2026 годы» - на 12 листах.

Тексты докладов по документам, выносимым на общественные слушания, прилагаются к настоящему протоколу общественных слушаний.

14. Сводная таблица, которая является неотъемлемой частью протокола общественных слушаний, и содержит все замечания и предложения заинтересованных государственных органов и общественности, представленные в письменной форме в соответствии с пунктом 18 Правил или озвученные в ходе проведения общественных слушаний; ответы и комментарии Инициатора по каждому замечанию и предложению. Замечания и предложения, явно не имеющие связи с предметом общественных

слушаний, вносятся в таблицу с отметкой «не имеют отношения к предмету общественных слушаний»:

Сводные таблицы ответов на замечания и предложения представлены в приложении № 7.

15. Мнение участников общественных слушаний о качестве рассматриваемых документов и заслушанных докладов на предмет полноты и доступности их понимания, рекомендации по их улучшению:

Доклад был представлен в полном объеме Алимжановой Ж.М., специалистом по лицензиям и контрактам ТОО «GEO.KZ».

Документация была размещена на сайте Едином экологическом портале (ecportal.kz).

(фамилия, имя и отчество (при наличии) докладчика, должность, наименование представляемой организации)

16. Обжалование протокола общественных слушаний возможно в судебном и досудебном порядке согласно Административному процедурно-процессуальному кодексу Республики Казахстан.

Форма письма-запроса от инициатора общественных слушаний на проведение общественных слушаний в местные исполнительные органы административно-территориальных единиц (района, города)

исходящий номер: 24171510001, Дата: 15/04/2024

(регистрационные данные письма, исходящий номер, дата)

Информируем Вас о: Осуществление государственной экологической экспертизы

(наименование в соответствии с пунктом 12 настоящих Правил)

Будет осуществляться на следующей территории:

(территория воздействия, географические координаты участка)

Предоставляем перечень административно-территориальных единиц, на территорию которых может быть оказано воздействие, и на территории которых будут проведены общественные слушания:

Предмет общественных слушаний: План разведки медьсодержащих руд на участке Азамат-Григорьевский в Абайской области» (Контракт на разведку № 5644-ППИ от 21.10.2019 г.) на 2023-2026 годы

(тема, название общественных слушаний, предмет общественных слушаний в обязательном случае должен содержать точное наименование, место осуществления, срок намечаемой деятельности и наименование инициатора намечаемой деятельности)

Просим согласовать нижеуказанные условия проведения общественных слушаний: область Абай, Аягозский район, Тарбагатайский с.о, с.Тарбагатай, 21/05/2024 12:00

(место, дата и время начала проведения общественных слушаний)

Место проведения общественных слушаний в населенном (-ых) пункте (-ах) обосновано их ближайшим расположением к территории намечаемой деятельности (30 км).

Объявление о проведении общественных слушаний на казахском и русском языках будет распространено следующими способами:

Вести; телеканал Казахстан

(наименование газеты, теле- и радиоканала, где будет размещено объявление)

область Абай, Аягозский район, Тарбагатайский с.о, с.Тарбагатай, улица Оклеты, здание 3А, ГУ "АППАРАТ АКИМА ТАРБАГАТАЙСКОГО СЕЛЬСКОГО ОКРУГА АЯГОЗСКОГО РАЙОНА ОБЛАСТИ АБАЙ"

(расположение мест, специально предназначенных для размещения печатных объявлений (доски объявлений))

Просим также подтвердить наличие технической возможности организации видеоконференцсвязи в ходе проведения общественных слушаний.

В соответствии с Экологическим кодексом Республики Казахстан и Правилами проведения общественных слушаний, общественные слушания проводятся под председательством представителя местного исполнительного органа соответствующей административно-территориальной единицы (района, города). Местный исполнительный орган обеспечивает видео- и аудиозапись открытого собрания общественных слушаний. Электронный носитель с видео- и аудиозаписью всего хода открытого собрания общественных слушаний с начала регистрации до закрытия общественных слушаний и подведением итогов слушаний, подлежит приобщению (публикации) к протоколу общественных слушаний.

В соответствии с требованиями законодательства просим обеспечить регистрацию участников общественных слушаний и видео- и аудиозапись общественных слушаний.»

Товарищество с ограниченной ответственностью "GEO.KZ" (БИН: 070840007602), 8-705-522-2251, geo_kz@bk.ru

---

(фамилия, имя и отчество (при наличии), должность, наименование организации представителем которой является, подпись, контактные данные инициатора общественных слушаний).

**Форма письма-ответа инициатору общественных слушаний от местных исполнительных органов
административно-территориальных единиц (района, города) на проведение общественных
слушаний**

исходящий номер: 24171510001, Дата: 16/04/2024

(регистрационные данные письма, исходящий номер, дата)

«В ответ на Ваше письмо (исх. №24171510001, от 15/04/2024 (дата)) о согласовании предлагаемых Вами условий проведения общественных слушаний, сообщаем следующее:

«Согласовываем проведение общественных слушаний по предмету План разведки медьсодержащих руд на участке Азамат-Григорьевский в Абайской области» (Контракт на разведку № 5644-ТПИ от 21.10.2019 г.) на 2023-2026 годы, в предлагаемую Вами 21/05/2024 12:00, область Абай, Аягозский район, Тарбагатайский с.о, с.Тарбагатай(дату, место, время начала проведения общественных слушаний)»

(к причинам несогласования относятся: место проведения не относится к территории административно-территориальных единиц, на которую может быть оказано воздействие в результате осуществления намечаемой деятельности; дата и время проведения выпадает на выходные и/или праздничные дни, нерабочее время. "Поддерживаем, предложенные Вами способы распространения объявления о проведении общественных слушаний". или "Предлагаем дополнить (заменить) следующими способами, для более эффективного информирования общественности").

«Подтверждаем наличие технической возможности организации видеоконференцсвязи в ходе проведения общественных слушаний».

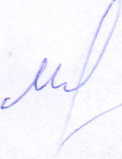
«Перечень заинтересованных государственных органов: 1. 2.»

Товарищество с ограниченной ответственностью "GEO.KZ" (БИН: 070840007602), 8-705-522-2251, geo_kz@bk.ru,

---

(фамилия, имя и отчество (при наличии), должность, наименование организации представителем которой является, подпись, контактные данные инициатора общественных слушаний).

**Қоғамдық тыңдауларға қатысушыларының тіркеу парағы/
Регистрационный лист участников общественных слушаний**

р/н № п/п	Қатысушының тегі, аты және әкесінің аты (бар болса) Фамилия, имя, отчество (при его наличии) участника	Қатысушы санаты (қоғамның мүдделі өкілі, мемлекеттік органның өкілі, басмашысы) Категория участника (представитель заинтересованной общественности, общественности, государственного органа, Инициатора)	Байланыс нөмір телефоны Контактный номер телефона	Қатысу форматы (жеке немесе конференц байланыс арқылы) Формат участия (очно или посредством конференцсвязи)	Қолы (ашық отырысқа қатысқан жағдайда) Подпись (в случае участия на открытом собрании)
1	Орозбашир Омарбек	Қоғамның мүдделі өкілі	жоқ	жеке	
2	Мусаев Қоблаш	Қоғамның мүдделі өкілі	8702602114	жеке	
3	Серикбосанов Жарғом	Қоғамның мүдделі өкілі	87029476924	жеке	
4	Тошомбаев Жарғом	Қоғамның мүдделі өкілі	8775225958	жеке	
5	Тайкенов Мұрат	Қоғамның мүдделі өкілі	87752058814	жеке	

6	Есімдімұра Молдир	бос малма	8771435 0668	кеке	Молдир
7	Жарынжол Ис Дугар	Мемлекеттік орланы онии	8775601 2878	кеке	Ис
8	Заимұра Бенбас	Қобаны мүдден онии	8705439 5562	кеке	~~Заимұра~~
9	Қуамбе Рем	Мемлекеттік орланы онии	899882608 14	кеке	Рем
10	Аидебас Тұрма	Мемлекеттік орланы онии	870255033 90	кеке	Аидебас
11	Мухатов Меденбек Меребаев	Қобаны кезес Тораны	87757990450	кеке	Мухатов
12	Ерекенов Ербол Мекербаев	Мемлекеттік орланы онии	87022350649	кеке	Ерекенов

SEMETANY

№ 46 (19513)
16 сәуір, 2024 жыл

www.semeytany.kz

Сейсенбі, бейсенбі және сенбі күндері шығады

АБАЙ ОБЛЫСЫНА ТАРАЙТЫН ҚОҒАМДЫҚ-САЯСИ ГАЗЕТ

"ТАЗА ҚАЗАҚСТАН"

ОБЛЫСТА ТАЗАЛЫҚ АКЦИЯСЫ ЖАЛҒАСУДА

"...Сенбілікке шығып, жұмыс істеген сыңай танытып, көзбояушылық жасауға болмайды. Көршілес елдердегі секілді бізге де Қазақстанды көгалдандыру, өңірлер мен қалалардың аумақтарын тазарту жұмыстарын үнемі жүргізу керек".
Қасым-Жомарт ТОҚАЕВ

«КИЕЛІ МЕКЕН»: МЕШІТ АУМАҒЫ ТАЗАРТЫЛДЫ

«Киелі мекен» акциясы аясында облыс тұрғындары Бесқарағай ауданындағы Аққолтық мешітінің аумағында тазалық жұмыстарын жүргізді. Экологиялық акцияға облыс әкімі Нұрлан Ұранхаев, көп балалы аналар, жастар, еріктілер мен аудан тұрғындары қатысты.

Әйгерім СӨРСЕНҚАЛИ,
«Semeytany»

Жадыра ТӨЛЕГЕНҚЫЗЫ,
«Semeytany»

Абай облысында республикалық «Таза Қазақстан» экологиялық акциясы жалғасуда. Өткен сенбіде облыс әкімі Нұрлан Ұранхаев пен қала әкімі Нұрбол Нұрсағатовтың қатысуымен Семей орманының 6 гектар аумағына 28 560 түп көшет отырғызылды, сондай-ақ Шығыс кентінде тазалық жұмыстары жүргізілді.

Елімізде 6 сәуірден бастап Президент Қасым-Жомарт Кемелұлы Тоқаевтың бастамасымен «Таза Қазақстан» экологиялық акциясы басталды.

«Мен әкімдердің бәріне бұл бір реттік науқан емес екенін ескерттім. Басқаша айтқанда, сенбілікке шығып, жұмыс істеген сыңай танытып, көзбояушылық жасауға болмайды. Көршілес елдердегі секілді бізге де Қазақстанды көгалдандыру, өңірлер мен қалалардың аумақтарын тазарту жұмыстарын үнемі жүргізу керек,- деген еді Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев су тасқынына қарсы іс-шараларды үйлестіру және су тасқыны салдарын жою жөніндегі республикалық штабтың отырысында сөйлеген сөзінде.

Экологиялық акцияға облыс әкімі Нұрлан Ұранхаев, қала әкімі Нұрбол Нұрсағатов, мемлекеттік және жеке меншік мекемелер қызметкерлері, қоғамдық ұйымдардың өкілдері, студенттер және оқушылар қатысып, жасыл желек отырғызып, қаламызды көгалдандыруға өз үлестерін қосты.

Облыс әкімі азаматтарды республика көлеміндегі ауқымды ак-

цияға белсене атсалысып, өз үлестерін қосуға шақырды. Нұрлан Телманұлы Бейбітшілік аралығындағы бұрынғы қалқымалы көпір аумағына барып, жағалаудағы бекіту жұмыстарымен де танысты. Қала әкіміне жағдайды бақылауда ұстап, аралды су басу қаупінің алдын алуды тапсырды.

Биыл жалпы облысымызда 65 000 түп көшет, Семейде қоғамдық орындарда жалпы ауданы 13 500 шаршы метр болатын қосымша гүлзарлар (4 500 шаршы метрге көпжылдық гүлдер, 9 000 шаршы метрге маусымдық гүлдер) отырғызылады.

Бұл күні сондай-ақ қала әкімі Нұрбол Нұрсағатов, мемлекеттік және жеке меншік мекемелер қызметкерлері, қоғамдық ұйымдардың өкілдері, студенттер Шығыс кентінде сенбілік өткізіп, аумақты қыс бойы қар астында жатқан қоқыстардан тазартты.

Бір күн бұрын Шығыс кентін аралап шығып, қоқыс көп жатқан орынды таңдап алдық. Екі айлық экологиялық акция шеңберінде осындай ең лас орындарды тазалап жатырмыз. Аумақты кент тұрғындарының өздері қоқысқа толтырып жатқан сияқты. Себебі мұнда қалалықтар көп келе бермейді. Бәріміз таза жерде өмір сүргіміз келеді. Сондықтан азаматтардан тазалықты сақтауды, екі айлық акцияға өз үлестерін қосуды сұраймыз,- дейді Семей қалалық мәслихатының депутаты Қанат Шапатов.

Жалпы, бұл күні Семейде республикалық «Таза Қазақстан» акциясына 15 мыңға жуық адам қатысты. Акция әр апта сайын түрлі бағыттарда жалғаса бермек.

Акцияның мақсаты – тарихи-мәдени ескерткіштер мен олардың аумағын сақтау және қалыпты жағдайға ұстау. - Аудан орталығынан, облыстан келген жанышар жандар Аққолтық аумағында тазалық жұмыстарын жүргізді. Құлшылық үйі де, аумағы да тазартылды. Мәні мен мағынасы зор мұндай шаралар өте тиімді деп ойлаймын, - дейді ауыл тұрғыны - 84 жастағы Гүлмира әжей.

Биыл Аққолтық мешітіне 117 жыл толады. 1907 жылы салынған көне мешіт Омбы-Майқапшағай республикалық тас жолы бойынан анық көрінеді. Бұл ғажайып нысанның ерекшелігі – бірде-бір шегесіз, таза ағаштан салынған.

Құлшылық үйі белгілі сәуаткер, қажы Сұлтан Фазылбектің мұрындық болуымен бой көтерген. Құрылыс жұмыстарына Ертіс бойындағы әр өңірден материалдар жеткізіліп, үздік башқұрт сәулетшілері тартылған деседі.

Кенестік дәуірде мешіт жабылып, ғимараты бастауыш мектеп, кітапхана, ауылдық клуб есебінде пайдаланылған. Ғасырдан астам тарихи бар бұл мешіт облыстық тарихи-мәдени ескерткіш мәртебесіне ие.

200-ден астам адам, 5 техника қатысқан акция барысында бұл аумақтан 15 тоннаға жуық қоқыс шығарылды.

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың бастамасымен елімізде «Таза Қазақстан» акциясы өтіп жатыр. Акцияға өз үлесімізді қосу мақсатында осы шараға қатысып отырмыз. Еліміз гүлденіп, жеріміз көркейе берсін. Балаларымыз еңбекқор, тазалықты жаны сүйетін ұрпақ қатарынан болсын,- дейді көп балалы ана Маржан Масаева.

Қарағайлы өлке тұрғындары «Таза Қазақстан» акциясына белсене қатысып жатыр. Дәл осындай акция жуырда Бесқарағайдың інжу-маржаны саналатын Шошқалы көлінде жалғасақ. Тазалық жұмыстары әр елді мекенде жүргізіліп, аудандары 230 көше абаттандырылмақ.

БЕСҚАРАҒАЙ

300 ОРЫНДЫҚ МЕКТЕП ҚҰРЫЛЫСЫ ЖҮРІП ЖАТЫР

Бесқарағай ауданына жасаған жұмыс сапарында облыс әкімі Нұрлан Ұранхаев 300 орындық мектеп құрылысының барысымен танысты. Құрылыс жұмыстары «Жайлы мектеп» жобасы аясында іске асуда.

Қазіргі таңда, құрылыстың іргетасын монтаждау жұмыстарымен қатар, ғимараттың 1-ші қабатының қабырғасы қалануда. Құрылыс алаңында 42 жұмысшы, жауапты мамандар мен 2 ИТЖ жұмыс жасауда. Сондай-ақ 5 арнайы техника жұмылдырылған.

Мектеп сапалы білім беру үшін барлық қажетті инфрақұрылыммен қамтылатын болады. Соның ішінде заманауи оқу кабинеттері, спорт және акт залы бар.

Бұдан әрі аймақ басшысы Қарабас ауылында болып, су тасқынына қарсы атқарылып жатқан жұмыстармен танысты. Облыс әкімінің орынбасары Дмитрий Гариковке, Бесқарағай ауданы әкімі Талғат Мұратовқа жағдайды қатаң бақылауда ұстауды тапсырды.

Айта кетсек, Абай облысында 2025 жылға дейін 5700 балаға арналған 11 мектеп салу жоспарланған. Сонымен қатар 6 шағын жинақты мектеп пен 6 мектепке қосалқы ғимарат салынады.

Абай облысы әкімдігінің баспасөз қызметі

ТАБИҒАТТЫ АЯЛА!

Өткен сенбіде Семейде «Құстарға үй сыйлайық» атты ерекше акция өтті.

Сымбат ҚАЙРАТҚЫЗЫ,
«Semeytany»

Бейбітшілік аралында ұйымдастырылған бұл игі шараға 150-ге жуық мектеп оқушылары - балалар үйінің, көру қабілеті нашар адамдарға арналған интернаттың тәрбиеленушілері, жастар ұйымдарының өкілдері және облыстық Балалар биологиялық орталығының қызметкерлері қатысты. Құстарға қамқорлық таныту, өскелең ұрпақтың бойында жан-жануарларға деген жанашырлық сезімін қалыптастыру мақсатында өткізілген акцияға Семей қаласының әкімі Нұрбол Нұрсағатов та қатысты. Қала басшысы іс-шараға қатысушыларды қолдап қала қоймай, құстардың ұяларын қалай дұрыс бекіту керектігін өзі көрсетіп, оқушыларға түсіндірді.

- Аталған жоба аясында балаларымыз құс ұясы қалай жасалатынын көріп,

оны өздері жасап үйренеді. Осындай іс-шараларға қатысу арқылы балалар табиғатқа жанашырлық танытып, құстарға қамқор болуды, басқа адамдардың еңбегін құрметтеуді үйренеді. Мұндай іс-шаралар жас ұрпақтың жүрегіне жылылық ұялату үшін тұрақты негізде жүзеге асырылатынын болады, - деп атап өтті Нұрбол Нұрсағатов.

Семей қаласы білім бөлімінің басшысы Біржан Бұлабаев іс-шара аясында шеберлік сағатын өткізіп, балаларға құс ұяларын жасауды үйретті.

- Бұл акция балаларға ұнайды деген ойдамын. «Таза Қазақстан» экологиялық акциясы аясында қолға алынып отырған осындай игі бастама алдағы уақытта да жалғасын табады. «Құстарға үй сыйлайық» акциясының Бейбітшілік аралында өткізілуі де тегін емес. Өйткені мұнда алуан түрлі құстар өте көп, - дейді білім бөлімінің басшысы.

Акция аясында ерікті жастар мен

ҚҰСТАРҒА ҚАМҚОРЛЫҚ

оқушылар жасаған ұяларын ағаштарға орнатты. Мұндай жылы әрі жайлы ұялар көктем мезгілінде балапан басатын құс-

тар үшін аса қажет. Бұл күні мектеп оқушылары қанатты достарына арнап 100-ге жуық ұя жасады.

"ЖҮРЕКТЕН - ЖҮРЕККЕ"

ГУМАНИТАРЛЫҚ КӨМЕК ЖӨНЕЛТІЛДІ

Облыс орталығында «AMANAT» партиясы Абай облысы филиалының ұйымдастыруымен қайырымдылық жәрдеміні үйлестіретін штаб құрылып, су басқан аймақтарға қолдау көрсету үшін гуманитарлық көмек жинау басталған болатын. Өткен сенбі күні Абай облысының жұртшылығы Қостанай облысындағы Арқалық қаласына гуманитарлық жүк жөнелтті.

Әлібек КЕМЕЛХАН,
«Semeytany»

Тасқын судан зардап шеккен өңірлерге «AMANAT» партиясының аудандық филиалдары, аудандық және ауылдық округтер әкімдіктері, жергілікті атқарушы орган өкілдері, депутаттар, кәсіпкерлер, колледждер ұжымы, Әйелдер қанаты, Жастар ресурстық орталығының жастары, теміржолшылар, қоғамдық ұйымдар, өлеуметтік мекемелер көмек қолын созды. Әсіресе шалғайдағы Ұржар мен Мақаншы аудандарының әкімдіктері ерекше белсенділік танытқанын айта кеткен орынды. Аудандар мен ұжымдардан үсті-үстіне келіп жатқан КамАЗ бен Газель көліктеріндегі жүктерді жергілікті ерікті жастар арнайы бөлінген вагонға тиеді. Осылайша, 68 тонна цемент пен 65 тонна азық-түлік, тұрмыстық керек-жарақ тиелген вагон Арқалық қаласына жол тартты.

Айта кетерлігі, облысымыздың әр түкпірінен жеткен бұл

гуманитарлық көмек небәрі үш күннің ішінде жиналыпты. - Көмек жөнелту жұмыстарына 100-ден аса ерікті қатысты. Осындай сын сағатта облыс халқының ауызбіршілігі мен ынтымағын көрсетіп, отандастарымызға қолдау білдіріп жатқаны қуантады. Қол ұшын созып, көмек берген ерлік пен ынтымағын білдіреміз! Ел басына қиын жағдай туғанда үлес қосу – азаматтық борышымыз. Біз қашанда халықпен біргеміз! Мемлекет басшысы айтқандай, «Отанымыз - бір, мемлекетіміз - бір, халқымыз - бір! Сондықтан ерқашан бірге болайық», - дейді Абай облысы мәслихатының және «AMANAT» партиясы Абай облысы филиалының төрағасы Қуаныш Сүлейменов.

Өткен аптаның соңында сонымен қатар Абай облысының бас имамы Асқар қажы Мұқановтың бастамасымен, Абай облыстық Зекет және қайырымдылық қоры және Семей қалалық «Газельдер клубының» ұйымдастыруымен қаланың белсенді азаматтары, кәсіпкерлер, жастар, Семейдің мұсылман жамағаты гуманитарлық көмек жіберді.

Тұрмысқа қажетті заттар, азық-түлік, су өткізбейтін киімдер және үрленбелі қайықтар - барлығы 30 тонна жүк тиелген он Газель көлігі Зекет және қайырымдылық қорының Абай облысы филиалының жетекшісі Рашид Жамалбекұлының бастауымен Ақтөбе облысына жолға шықты. Олар сонымен қатар су тасқынына қажетті құрал-саймандар мен қайықтар сатып алуға жұмсалған қаражаттан артылған 1 миллион теңге қаржыны да аталған өңірдің халқына табыстайтын болады.

Қайырымдылық керуені жолға шығар алдында Абай облысының бас имамы Асқар Әбітайұлы сәттілік тілеп, мешіт ақсақалы Мәулітжан ата батасын беріп шығарып салды.

КӨКПЕКТИ АУДАНЫНЫҢ ҚҰРМЕТТІ АЗАМАТТАРЫ АНЫҚТАЛДЫ

Өткен аптада мәслихат төрағасы Талғат Сармановтың төрағалығымен Көкпекті аудандық мәслихатының кезекті он екінші сессиясы өтті. Аудан әкімі Ділдібаек Оразбаевтың қатысуымен өткен сессияда «Көкпекті ауданының құрметті азаматы» атағы берілетін азаматтардың есімдері белгілі болды.

Айтмолқын САМАТОВА,
«Semei таһу»

Сессияға сондай-ақ аудан әкімінің орынбасарлары, аудандық мәслихат депутаттары, ауылдық округ әкімдері, дербес бөлім басшылары және БАҚ өкілдері қатысты.

Күн тәртібінде 2023 жылғы аудандық бюджеттің атқарылуы туралы жылдық есепті бекіту, 2023 жылғы Көкпекті ауданының ауылдық округтері бюджеттерінің орындалуы туралы есеп, 2023 жылғы аудан бюджетінің орындалуы туралы жергілікті атқарушы органның жылдық есебіне Абай облысы тексеру комиссиясының есебін бекіту туралы сұрақтар қаралды.

Сессия барысында сонымен қатар ауданның дамуы мен өркендеуіне елеулі үлес қосқан бірқатар тұлғаларға, қоғам қайраткерлеріне «Көкпекті ауданының құрметті азаматы» атағын беру туралы шешім қабылданды.

Биыл бұл мәртебелі атақ арнайы құрылған комиссияның ұсынысымен, депутаттардың шешімімен 19 азаматқа берілді. Құрметті атаққа ауданның экономикалық-әлеуметтік дамуына өзіндік үлес қосқан ауыл шаруашылығы, білім беру және денсаулық саласының ардагерлері, даңқты спортшылар, іскер азаматтар, қоғам қайраткерлері мен меценаттар ие болды. Олардың қатарында Құдайберген Толықпаев, Камелбек Қажкенов, Сағындық Сатыбалдинов, Шайкен Құлжанов, Төлеберді Хоцанов, Кульзияш Ибрагимова, Әсия Нұрғожина, Сараш Сыдықова, Сәуле Бекова, Серікбосын Тлебадлин, Данияр Қайсанов, Жанат Ибрагимов, Мұхамед Хабидолданов, Ержан Қойгелдин, Талғат Сарманов, Клара Смаилова, Гүлназ Нұрғалиева, Рауя Наурызбаева және Гүлбаран Ақшабаева бар.

Айта кетерлігі, бұл атақ соңғы 4 жыл ішінде ешкімге берілмеген екен.

- «Құрметті азамат» атағы - халықтың ауданның әлеуметтік-экономикалық және мәдени дамуына елеулі үлес қосқан тұлғаларға деген зор ризашылығының белгісі, - деді аудандық мәслихат төрағасы Талғат Сарманов.

Аягөз ауданында тұрғындарды жұмыспен қамту жоспары ойдағыдай орындалуда. Биыл 103 жаңа жұмыс орны құрылды. Бұл туралы аудандық Мансап орталығының басшысы Дәурен Уйпеков айтып берді.

103 ЖАҢА ЖҰМЫС ОРНЫ АШЫЛДЫ

Сымбат ҚАЙРАТҚЫЗЫ,
«Semei таһу»

Еске сала кетсек, Мансап орталығының негізгі міндеті - ұлттық еңбек нарығының көрсеткіштерін жергілікті жердің ерекшеліктерімен ұштастыра отырып, өңірлік жұмыспен қамту саясатын жүйелі дамыту. Биыл ауданда 1448 адам жұмыссыз ретінде тіркелген. Қазіргі күнге дейін 957 адам еңбекпен қамтылыпты, оның 240-ы тұрақты жұмысқа орналасқан.

- Биыл 925 адамға жолдама беру жоспарланған. Бүгінде 615 адам жұмысқа орналасты. Оның ішінде 38 адам әлеуметтік жұмыс орындарына, 425 адам қоғамдық жұмысқа, 16 адам «Жастар іс-тәжірибесі» бағдарламасы бойынша жолданды. Сондай-ақ «Алғашқы жұмыс орны» жобасы бойынша 41 адамды жұмыспен қамту көзделсе, бүгінде 4 азаматқа жолдама берілді. Ал «Күміс жас» бағдарламасы аясында 132 адам 1 жылға тұрақты жұмысқа орналасса, «Ұрпақтар келісімшарты» бойынша 2 адам 6 ай мерзімді жұмысқа жолданды. Сондай-ақ 30 жұмыссыз азаматты қысқа мерзімді оқыту курстарына жіберу көзделіп отыр. Оқыту мамыр айына жоспарланған. Аудан бойынша биыл 951 жаңа жұмыс орнын ашу жоспарланса, бүгінде 103 жаңа жұмыс орындары құрылды, - дейді Д.Уйпеков.

Мансап орталығы басшысының айтуынша, ауданда шағын және орта бизнестің дамуына ерекше көңіл бөлініп отыр. Биыл көп балалы, аз қамтылған отбасыларға, мүмкіндігі шектеулі жандарға, мүмкіндігі шектеулі бала тәрбиелеп отырған адамдарға жаңа бизнес-идеяларын іске асыру үшін 400 АЕК (1 380 000 теңге) келімінде мемлекеттік гранттар беру жоспарланған. Биылғы жоспар бойынша, ауданда 29 үміткер грант қаражатын алатын болады. Гранттар сәуір айының аяғында беріледі.

- Биыл 35 жасқа дейінгі жастардың табысын арттыру және кәсіпкерлік бастамаларды қолдау мақсатында «Аграрлық несие» корпорациясы арқылы қайтарымды негізде Аягөз ауданынан 30 жобаға несие беру көзделуде. Несиені үлестіру мамыр айынан бастау алады. Сондай-ақ биыл 45 адамды ауданға көшіріп әкелуді жоспарлап отырмыз. Оның ішінде 30-ы өзге өңірден қоныс аударушылар болса, 15-і - қандастар. Қазіргі күні 5 отбасы, яғни 16 адам көшіп келіп, аудан орталығына қоныстанды. Сонымен қатар инфрақұрылымдық жоба шеңберінде жаңа жұмыс орындарын ашуға 27 жоба мақұлданып, 81 жұмыс орнын ашу көзделіп отыр. Қазіргі уақытта 16 адам жұмысқа орналасты. Атаулы әлеуметтік көмек бойынша 465 өтінім келіп түсіп, жиыны 411 отбасыға тағайындалды. Оның 301-і Аягөз қаласында тұратын отбасылар болса, 110-ы ауданды қарасты ауылдардан. 206-сы - көп балалы отбасылар, - дейді орталық басшысы.

Дәурен Уйпековтің айтуынша, жастарға арналған шағын несиені алу жолдарын түсіндіру мақсатында аудан әкімінің өкімінен құрамына тиісті сала мамандары енген жұмыс тобы құрылыпты. Бүгінгі таңда аталған топ мүшелері Жастар ресурстық орталығымен бірлесіп, қала және ауылдық округтердегі жастар арасында түсіндіру жұмыстарын жүргізуде. Өрбір кездесуде арнайы дайындалған ұнпарақтар таратылады. Сонымен қатар несие алу шарттары көрсетілген арнайы бейнеролик дайындалып, аудан әкімдігінің ресми сайты мен әлеуметтік желілерде орналастырылған.

- Ақпараттық түсіндіру тобы, аудан әкімінің тапсырмасына орай, осы жылы Ақшатау, Мамырсу, Майлин, Сарыарқа, Қарағаш, Нарын ауылдық округтерінде болып, тұрғындармен кездесулер өткізді. Кездесулерде кәсіпкерлік, ауыл шаруашылығы және жер қатынастары бөлімінің басшысы О.Кеңшілік, жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімінің басшысы Ж.Аманов және Мансап орталығының бөлім меңгерушісі А.Каджияқпарова «Ауыл аманаты» жобасын, жастарға берілетін 2,5 пайыздық жеңілдетілген несие беру шарттарын, жұмыспен қамту, Әлеуметтік кодекс нормаларын ауыл тұрғындарына түсіндіріп, сұрақтарына жауап берді. Орталық мамандары тұрғындарды жұмыспен қамту, кәсіп ашуға ынтылдандыру мақсатында халықты ақпараттандыру жұмыстарын алдағы уақытта да жалғастыра береді, - дейді орталық басшысы.

ЕГІС НАУҚАНЫНА ДАЙЫНДЫҚ ҚЫЗУ ЖҮРУДЕ

Көкпекті ауданында көктемгі дала жұмыстарын жүргізу туралы жоспар бекітіліп, қажетті тұқымдар, жанар май мен техникалар дайындалуда.

Биыл ауданда ауыл шаруашылық дақылдар жалпы алқабы 111,9 мың гектарды құрап отыр, оның ішінде 89,8 мың гектары егіс алқабы, 22,1 мың гектары парға қалдырылған жерлер. Бұл көрсеткіш - облыс бойынша барлық егістік алқабы көлемінің 12 пайызы.

- Көктемгі егіс науқанына аудан

бойынша 7186,8 тонна тұқым қажет. Шаруашылық субъектілері тұқымның басым бөлігін «Астана-Нан» ЖШС, «ОХМК» ЖШС, «Шығыс Қазақстан ауыл шаруашылығы тәжірибе станциясы» ЖШС, «КХ Бағратион ВВГ» ЖШС, «Семена масличных» ШҚ, «Камышинское» ШҚ-дан және Ресей

Федерациясынан сатып алады. Көктемгі егіс жұмыстарын жүргізуге Көкпекті ауданына төмендетілген бағамен 1710 тонна дизель отыны бөлінді. Облыс бойынша бірнеше операторлар анықталды. Олар «Шығыс Мұнай өнімдері» ЖШС, «Sati-Oil» ЖШС, «Алтын Мұнай ЛТД» ЖШС, «АХМЕТОВ 3.3» және «Petro Retail» ЖШС, - дейді аудандық кәсіпкерлік және ауыл шаруашылығы бөлімінің басшысы Серік Байсенгіров.

«Көкпекті несие» ЖШС мәліметіне сәйкес, биылғы жылдың көктемгі егістік жұмыстарына 3 пайызбен 1,0 млрд теңге арзандатылған несие бөлінген. Бүгінгі күнге 24 ауыл шаруашылық тауарын өндірушілерден өтінім түсіп, оның 12-не 240,0 млн теңге қаражат берілді.

Айта кетейік, биыл Көкпекті ауданында «Ауыл аманаты» жобасы аясында 63 адамға несие беріледі деп жоспарлануда. Бөлінген несие қаражаты - 311 миллион 440 мың теңге. Оның 50 пайызы мал шаруашылығына, 40 пайызы өсімдік шаруашылығы және 10 пайызы ауыл шаруашылығы емес кәсіп түрлерін қаржыландыруға бағытталмақ.

«ST»-ақпарат

БЕСҚАРАҒАЙ АУЫЗ СУМЕН ҚАМТУ ЖАЛҒАСУДА

Қазіргі уақытта Бесқарағай ауданында су желілерімен жабдықтау бойынша бірқатар жобалар жүзеге асырылуда.

Ауданға қарасты Бөдене ауылында сәуір айының екінші онкүндігінде сумен жабдықтау желілері мен су тарту құрылыстарын салу жұмыстары жоспарланған. Жоспар аясында құдықтар, су мұнарасы мен электр жарығы, сорғы станциялары мен бақылау-өткізу пункттері салынады. Қақпалар орнатылып, сондай-ақ сумен жабдықтау жүйесін қысым және су желілерін шаю жүйесі орындалады. Сонымен қатар сорғы станциясының аумағында абаттандыру жұмыстары жүргізіледі.

Ерназар ауылында сумен жабдықтау желілері мен су тарту құрылыстарын салу жұмыстары жалғасуда. Қазіргі уақытта абаттандыру жұмыстары аяқталуда, сумен жабдықтау жүйесіне қысым және су желілерін шаю жүйесі жұмыстары жүргізілуде.

Жетіжар ауылында қазіргі уақытта резервуарлардың қарбыраларын құю жұмыстары жүргізіліп, 10 кВ электр желісі қосылды, қоршаулар орнатылды, екі станцияда БӨП құрылысы жүріп жатыр. Жоба белгіленген кестеге сәйкес жүзеге асырылады.

Айта кетсек, Бесқарағай ауданында 17 мыңнан астам адам тұрады, оның ішінде халықтың 90 пайызы таза ауыз суға қол жеткізіп отыр.

Абай облысы әкімдігінің баспасөз қызметі

АҚСУАТ

Қазіргі күнгі білім берудегі негізгі мақсат - жан-жақты, білімді, өмір сүруге бейім, өзіндік ой-пікірі бар, адами қасиеттері жоғары, қабілетті жеке тұлғаны қалыптастыру. Жас ұрпақтың бойындағы іскерлік қабілетті ашу және шығармашылыққа баулу үшін мұғалімнің өз шығармашылық дарыны мен таланты ұштасқан жаңашыл тұлға болуы шарт. Міне, осындай келелі мәселелер М.Әуезов атындағы Көкжыра орта мектебінде ұйымдастырылған «Бастауыш сынып оқушыларында 21 ғасырдың құзыреттіліктері мен дағдыларын дамытудың тиімді тәсілдері» тақырыбында өткен облыстық семинарда жан-жақты талқыланды.

БІЛІКТІ ҰСТАЗ - САПАЛЫ БІЛІМ КЕПІЛІ

Семинарды «Өрлеу» БАҰО АҚ филиалы ШҚО бойынша Кәсіби даму институтының педагогика және пәндік әдістер кафедрасы мен Абай облыстық білім басқармасының Облыстық инновациялық-әдістемелік орталығы бірлесіп ұйымдастырды. Оқу-тәрбие процесінде инновациялық тәсілдер арқылы оқушылардың құзыреттіліктері мен дағдыларын дамытуда бастауыш сынып мұғалімдерінің кәсіби құзыреттіліктерін арттыру мақсатында өткізілген іс-шараға облыстық білім басқармасының әдістемелік кабинет әдіскері, облыс аудандарының мектептерінен 70 бастауыш сынып мұғалімдері қатысты. Бастауыш сынып мұғалімдері бас қосқан жиында «Өрлеу» БАҰО АҚ филиалы ШҚО бойынша Кәсіби даму институтының педагогика және пәндік әдістер кафедрасының аға оқытушысы А.Қамзина «Оқушылардың бойында XXI ғасыр дағдыларын қалыптастыру - заман талабы» тақырыбында баяндама жасап, облыстық инновациялық-әдістемелік орталығының мектепке дейінгі, мектепалды даярлық, бастауыш сынып әдіскері Ш.Дүйсенова және М.Әуезов атындағы Көкжыра орта мектебінің директоры М.Дүйсенов ой-пікірлерін ортаға салды.

Көкжыра орта мектебінің бастауыш сынып мұғалімі Г.Қажыгелдина «Ұстаздық еткен жалықпас...» тақырыбында ертеңгілік өткізді. Семинарға қатысушылар тағылымды тарихи бар Көкжыра мектебінің жетістіктерімен арнайы әзірленген бейнеролик арқылы танысып, білім ұясының тыныс-тіршілігіне қанықты.

1-4 сыныптар арасында математика, дүниетану, әдебиеттік оқу, қазақ тілі пәндерінен ашық сабақтар көрсетілді. Тәжірибе алаңының «Көрген сабағың біреу болса, тоқығаның мың болсын» атты бөлімінде мектебіміздің бастауыш сынып мұғалімі К.Адилжанованың 3 «А» сыныбындағы «Таза бұлақ» тақырыбындағы, педагог-зерттеуші Л.Түсіпованың 4 «Б» сыныбындағы «Өткен шақ», М.Сәрсенбинаның дүниетану пәнінен 2 «А» сыныбында өткізген «Ауа райының адам өміріне есері», сонымен қатар педагог-сарапшы И.Қазтаеваның 1 «А» сыныбында математика пәнінен өткізген «20 көлеміндегі сандар» тақырыбындағы ашық сабақтары есерлі болды.

Семинардың «Шығарма-шылық ізденіс - шеберлік шыңының баспалдағы» бе-

лімінде К.Адилжанова мен И.Қазтаева «Үздіктен үйрен» әдістемелік көрмесін көрсетті. Дарынды оқушылардың шығармашылық жұмыстарымен Л.Түсіпова мен Г.Дулыбаевалар бөлісті. «Оқуға құштар мектеп» жобасы аясында «Кітапты сүйіп оқы, көңілге түйіп оқы!» тақырыбындағы сыныптан тыс жұмысты А.Ерғалиева жоғары деңгейде өткізді.

Семинардың «Озат тәжірибе көпке ортақ» бөлімінде мектебіміздің бастауыш сынып мұғалімі Г.Дулыбаева, К.Нұрбаев атындағы Ақсуат орта мектебінің бастауыш сынып мұғалімдері Л.Ахметқалиева, А.Балаубаева, Тоғас батыр мектебінің бастауыш сынып мұғалімі М.Мәселова, С.Сейфуллин атындағы орта мектептің бастауыш сынып мұғалімі Ф.Мамыракина семинарға қатысушылармен бірлесіп іс-тәжірибелерін бөлісіп, шеберлік сыныптар көрсетті.

М.Әуезов атындағы Көкжыра орта мектебі директорының оқу ісі жөніндегі орынбасары А.Аязбаева «Жаңашыл мұғалім - мектептің жүрегі» тақырыбында семинарға қатысушы ұстаздармен пікір алмасты.

«Өрлеу» БАҰО АҚ филиалы ШҚО бойынша Кәсіби даму институтының педагогика және пәндік әдістер кафедрасының аға оқытушысы А.Қамзина облыстық иннова-

циялық-әдістемелік орталығының мектепке дейінгі, мектепалды даярлық, бастауыш сынып әдіскері Ш.Дүйсенова семинар жұмысын қорытындылап, іс-тәжірибесін бөліскен ұстаздарға сертификат табыстап, семинар «өте жоғары» деңгейде өтті деп бағалады.

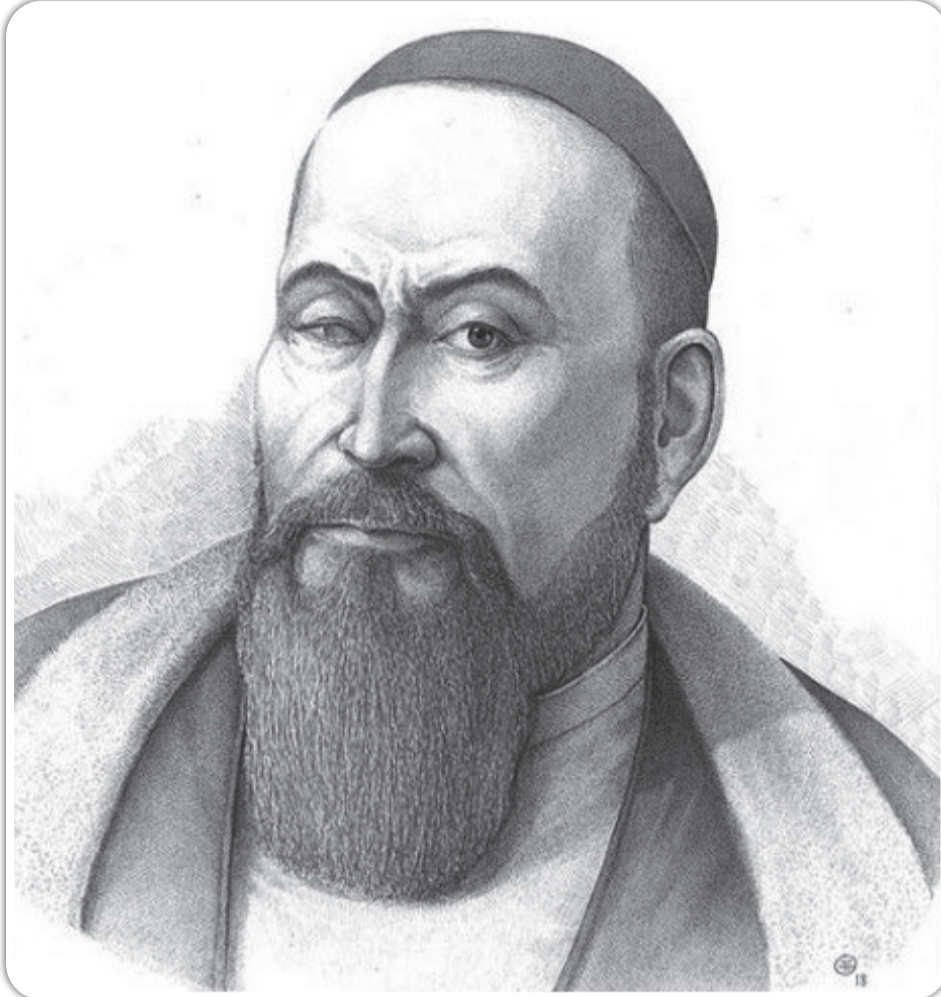
- Біз білім мазмұнын жақсартумен қатар, оқытудың әдіс-тәсілдерін қолданудың тиімділігін пайымдап, керекін сабақта қолданып отыруымыз қажет. Оқушыларды елің, жерің, Отаның сүюге, адалдыққа, ізгілікке баулу - ұстаздардың абыройлы міндеті. Ол үшін күнделікті өмірге еніп жатқан жаңа технологияны меңгерген білімі жоғары ұстаз болуымыз шарт. Жаңашыл, кәсіби шеберлігі мол ұстаздар ғана білім сапасына кепіл бола алады деп есептеймін. Замана көшінен қалмай, кәсіби шеберлігімізді шыңдап, бәсекеге қабілетті, білімді ұрпақты тәрбиелеп, білім сапасын арттыруға міндеттіміз. Сонда ғана қарыштап дамып бара жатқан көштен қалмай, сапалы білім, саналы тәрбие беретін кәсіби шеберлігі мол ұстаз бола аламыз, - дейді тәжірибелі мұғалімдер.

А.АЯЗБАЕВА,
М.Әуезов атындағы Көкжыра орта мектебі директорының оқу ісі жөніндегі орынбасары

ҚҰНАНБАЙ ӨСКЕНБАЙҰЛЫНЫҢ ТУҒАНЫНА 220 ЖЫЛ

ДАЛА ҚҰНАНБАЙЫ

Тарихи тұлға, би, аға сұлтан, заманының көрнекті қайраткері Құнанбай Өскенбайұлы туралы сөзімізді бастама бұрын абайтану ілімінің негізін салушы Мұхтар Әуезовтің мына сөздеріне тоқталайық: «Құнанбайдың кім екенін білмесек, Абайдың кім болғанын білу қиын, бұлар заманның туындысы...».

Ұлы Абайдың ұлықтағанда, оның әкесі Құнанбайдың ел тарихындағы еңбегін ұмытпауымыз қажет. Ол – Семейде ғана емес, тұтас қазақ тарихында өз орны бар тұлға. Оны халқымыз жақсы біледі, қадір тұтады.

ҚР Президенті
Қасым-Жомарт Тоқаев

Қарқаралы дуанының болысы болған Құнанбай Өскенбайұлын алғаш кездескеннен, оның табиғатынан ойшылдық пен кемеңгерліктің, таза ақылдың иесі екенін бірден байқаған поляқтың белгілі демократы Адольф Янушкевичтен бастап ол жайлы біршама деректер бізге жетті. Оның сапарнамалық күнделігінде: «Құнанбай өңірге аты жайылған адам, қарапайым қазақтың баласы. Ғажайып ақыл-ес және жүйрік тілдің иесі. Іскер, аталастарының игілігі туралы қам жейді, дала заңдары мен Құран қағидаларының жетік білгірі, қазақтарға қатысты ресейлік жарғыларды бес саусағындай біледі, қара қылды қақ жарған би және өнегелі мұсылман. Жұрт пайғамбардай сыйлайды. Одан ақыл сұрауға жас та, кәрі де, кедей де, бай да шалғай ауылдардан келіп жатады. Тобықты руының сеніміне ие болып, болыстыққа сайланған... әділетсіздік пен дәулеттілердің зорлығына қарсы қалқан болған».

Құнанбай Өскенбайұлы – өз заманында да, тарихымызды бұрма-лаған коммунистік танымдағы кеңес өкіметі кезінде де, тәуелсіздік алған жылдары да қызығушылықта тұрған дара тұлға. Оның ғұмырнамасы туралы айтқанда ең бірінші негізге алынатын материалдар замандастары мен туыстық айналасы өкілдерінің естеліктері екендігі даусыз. Құрбанғали Халидтің «Тауарих Хамсасы», Әрхам Ысқақовтың «Абайдың өмір жолы», Тұрағұлдың «Әкем Абай туралы» естелігі, Көкбай ақынның жазғандары, Әрхам Ысқақов пен Ниязбек Алдажаровтың шежірелері, әсіресе Ахат Шәкәрімнің «Құнанбай туралы» және «Менің әкем, халық ұлы – Шәкәрім» естеліктері – Құнанбай жөніндегі алғашқы дерек көздері. М.Әуезовтің еңбектері, ғалымның архивінде кездесетін жазбалар және «Абай жолы» роман-эпопеясындағы оқиғалар дара тұлға туралы көптеген мәліметтерді береді.

Құнанбай Өскенбайұлының өмірбаянына қатысты көлесі бір бай дерек көзі – архив құжаттары: Омбы мемлекеттік тарихи архивінде сақталған Құнанбайдың, Майбасардың қылмысты ісі жөніндегі деректері Мәскеудің әскери-тарихи архивінде сақталған деректер; Петербургтегі юстиция министрлігіне Құнанбай жөнінде келіп түскен жазбалар; Семей әскери-губернаторы жазбалары; Орыстың Географиялық қоғамы архивтеріндегі, кітапханалардағы, ғалымдардың жеке архивтеріндегі сақталған жазбалар; Абай Құнанбаев жайындағы деректер үшін Құнанбай турасында кездесетін жазбалар; Қазақстанның, Омбының, Петербургтің, Мәскеудің архивтеріндегі Тобықты елінің жай-күйі баяндалатын деректердегі Құнанбай туралы жазбалар.

Көрсетілген дерек көздері Абай қорық-музейінің қорына әр жылдары жинақталып, ғылыми айналымға кірген болатын. Құнанбай жайлы ізденіс жасаушыларға архивтердегі дерек қоры молшына көмек берері анық.

Ахат Шәкәрімұлы: «Құнанбайдың денесі өте сымбатты, толық, бойы зор, жүзі нұрлы, бота кең, маңдайлы, қыр мұрын, сұлу болған. Балғын зор денесі – балуандыққа, өткір көзі – ерлікке, басы – ақылдылыққа сөйкестене біткен», – деп жазады.

Құнанбай жастайынан өздігінен оқып, шағатай тілін меңгеріп, түрікше жаза да білген. Кейін зама-

нының талабына сай орыс тілін де барынша меңгеріп, қара жаяу болмаған деген де деректер кездеседі.

Зерек, алғыр, өте ұғымтал, сонымен қатар қатал, пысық, еті тірі Құнанбай жастайынан өзіндік қасиеттерімен көзге түсіп өседі. Атасы Ырғызбай сияқты 15 жасынан бастап күреске түсіп, ел арасындағы өзі шамалас балуан дегендерді жығып, балуан атанған. Көкірек көзі ашық әрі батыл Құнанбай әуел бастан найза ұстап, батырлық пен балуандықтың майданына қатар бел шеше кіреді. Айтулы ұрыстарда да қорқып-қаймықтастан бір шетінен түре тиіп, мықты, ер, найзагер атанады. «... одан шығып, сөзге, шешендікке, билікке араласып, айтқыш, өткір тілді, алғыр екендігін көрсетеді», – дейді Жиреншин.

Міне, жастайынан балуан, найзагер болған, қатал да әділдігімен ерекшеленген Құнанбай Өскенбайұлы тәрбиесімен ел билігіне араласып, әке мұрасы, ата тізгінін ұстайды. 20-25 жастағы Құнанбайдың Тобықты елі қоныстаған Шыңғыс тауының іші-сыртын қалай қорғап-қорғаштағанын архив деректері, М.Әуезов жазбалары, абайтанушы ғалымдардың еңбектері айғақтайды.

Жастайынан әкесінің жанында жүріп ел билеу ісіне араласып жөн жосық көріп қалған Құнанбай билік жұмысын тез игеріп, ілгері алып кетеді. Оның ел билеу әдістері әкесі Өскенбайдан ерекшелуеу болады. Кейбір мінез, билік кесімдері әкесінен асып түседі. Қайсар, қатал мінезді Құнанбай әрдайым алған бетінен қайтпайтын, алысқанын алып жықпай қоймайтын, жер дауы, жерсір дауы, күн дауы және сондай ел арасындағы дау-жанжалдарға билік айтарда бұлтармай, жалтақтамай, билікті кесе-кесе батыл айта-тын адуынды да қатал би болады.

Ел билеуі 1831 жылы әкесінің орнына Күшік-Тобықты болысының шаршындығына сайланудан басталады. Осыдан 1856 жылға дейін билік тізгінін қолынан шығармаған.

- 1844 жылы 30 шілдеде – Күшік-Тобықты болысының управителі болып сайланады.

- 1846 жылы 11 маусымда Кеңесары Қасымовтың қозғалысына қатысты хорунжий атағы берілді.

- 1846 жылы генерал Вишневскийдің арнайы экспедициясына қатысады.

Құнанбай өз заманында білім беру ісіне де ерекше мән берген. «Ескі там» деген жерде мектеп ашып, онда орысша сауатты Ғабитхан Ғабыназарұлы деген ноғайды мұғалім етіп тағайындайды. Сөйтіп, өз балалары мен руластарының балаларын оқыта бастайды. Өз балалары Құдайберді, Тәңірберді, Абай (Ибраһим), Ысқақ, Оспан, Халиоллалар алғашқы сауатын осы мектептен ашқан.

1847 жылы бір топ ел басшылары Омбы генерал-губернаторына барып, Қарқаралы мұсылмандары үшін мешіт салуға рұқсат сұраған. Акт жасап, қол қоюшы 16 адам болған. Оның ішінде мына адамдар бар:

1. Әйтеке-Сарым болысы – Жанқұтты Ботантаев
  2. Нұрбике-Шаншар болысы – Тәтімбет Қазанғап
  3. Кәрсен-Көрней болысы – Есберген Садырбаев
  4. Күшік-Тобықты болысы – Хорунжий Құнанбай Өскенбаев т.б.
- Мешіт салуға рұқсат сол жылы алынғанмен, 1851 жылы Құнанбай Өскенбайұлы Қарқаралы дуанына аға сұлтан болып тағайындалған соң мешіттің салынуын ұйымдастырған. «Осы мешітке бірінші имам Хасан Сайфуллаұлы Сарытаулық тағайындалған еді...» – деп жазады

Құрбанғали Халид. Бұл мешіт мұсылмандардың діни орталығы болып көп жылдар қызмет етті. Мешіт ашылғаннан бастап Кеңес үкіметі орнағанға дейін халыққа қызмет көрсетіп, тарихи орындардың қызы ретінде мұсылман қауымының уағыз-насихат айтып, әдептілік, әдет-ғұрып пен дінді қатар жетектеп келген қасиетті орны болған. Қазіргі таңда да осы мешіт имандылық пен адамгершіліктің ұйытқысына айналып отыр.

Құнанбай өз елін отаршылыққа, егіншілікке үйрету мақсатында, ел арасын жайлаған апат-шешекке қарсы егін жұмысын жүргізуге, кедей-жақтарға зекет-жердем жиып, бөліп, беріп көмектесуге ниет еткен алғашқы қызметтері де архив қағаздарында көрініс беріп отырады. Сонымен қатар:

- 1850 жылы ел арасында жоқшылық жайлап, қайыршы-аштар көбейіп кеткенде зекет-жердем жиғызған;

- 1851 жылы Батыс-Сібір генерал-губернаторына хат жазып, Қарағайлы деген жерге кедей-жақтарды орналастырып, оларды егіншілік кәсіппен шұғылдандыру үшін рұқсат сұрап алған;

- 1850 жылы әр болыстан бір ұл баладан жинап алып, шешек ауруына қарсы егу оқуына жіберген;

- Омбыдағы Батыс-Сібір әскери-губернаторы ұйымдастырған жиналыстарға қатысып жүрген. Тәттімбет Қазанғаповпен бірге қатысқан деген деректер бар.

Құнанбай 1849-1853 жылдары Қарқаралы округінің аға сұлтандығына сайланады. Қарқаралы округі - 1824-1868 жылдар аралығында құрылған 8 округтің ішіндегі ең үлкені. Округтің ашылу қарсаңында оның құрамында 20 000-нан аса шаңырақ, 80 000-нан аса халық болады. Кейін, яғни 1868 жылы, Қарқаралы Семей облысының құрамындағы уездік қала болып бекітіледі.

Құрбанғали Халид «Тауарих Хамса» кітабында: «...Құсбек алынған соң орнына Тобықты Құнанбай мырза Өскенбайұлы 1849, яки 50 жылы аға сұлтандыққа сайланды. Мұнан бұрын аға сұлтандар болар-кетер болып өткен болса, бұл сайлануымен, сол жылы-ақ мешіт салдырып, құрбандық шалып, ресми ашты. Оның тауір-ақ әділеттілігі мен жомарттығы да бар еді, алайда кешікпей жақындарымен бір дау-шарға килігіп, қақтығыс болып, 1855 жылдары орнынан түсті. Құнанбай орнынан алынған соң, тобықтының көбі Семейге қарап кетті», – дейді. Ісі Сарыарқаға атағы кең тараған, қарадан шығып хан атанған, қарапайым қазақтардың арасынан жарып шығып, Қарқаралы дуанына аға сұлтан болғаны Құнанбай Өскенбайұлының қазақ тарихындағы көрнекті тұлғалардың бірі болғанын дәлелдейді.

Аға сұлтан Құнанбай Өскенбайұлының атын үш жүзге әйгілі еткен іс – 1851 жылы шілде айында Арғын ішінде Қамбар руы жайлаған Көкжайдақ деген жерде әкесі Өскенбайға берген ұлы дүбір ас. Өскенбай би 1850 жылы 72 жасында қайтыс болады. «Құнанбай әкесіне берген асты Шыңғыстауда емес, жер ортасы Қарқаралы, Көкшетауға таяу кең алқап, жазық жерде өткізеді. Бұл асқа қалың Арғынның жеті момын, бес мейрам руларын, қосымша Уақ, Керей, Найман ғана

емес, Кіші жүз, Ұлы жүздің де байбағландарын шақырады. Бұл ас бұрынғы, соңғы астардың ең ірісі болады», – деп жазады Ә.Жиреншин «Ақынның өмірі» атты мақаласында.

Асына Өскенбайдың ел жиналды, Бас қосып үш жүз бірдей мұнарланды.

Бойында Қарқаралы, Қу, Ереймен, Мың сан қол бұлтша шөгіп жатып алды.

Қайнаған қыбыр-қыбыр құрттай болып,

Сарыарқа мал мен басқа кетті толпы.

Теңіздей жер қайысқан келген жанға,

Тұмандай шаң тозаңы көкті шо-лып. (І.Жансүгіров)

Осы астың ұлы дүбір ас болғаны туралы сол асқа қатысқан Балта ақынның Құнанбайға айтқаны:

Үш жүзді жиып ас бердің,

Келістіріп сәйкесін.

Арғынды түгел биледің,

Алшысы мен тәйкесін.

Құнанбай Өскенбайұлы 1874-75 жылдары қажылық жолмен Меккеге барған. «Құнанбай ел басқару жұмысын балаларына қалдырып, өзі тағат, ғибадат, ораза, намазға бой ұрып, үйінде отырып қалды деп жоғарыда жазған едік. Енді кісі жетпіс бір жасқа келгенде барлық балаларын жинап алып: «Қағыбатолла, құдай үйіне – Меккеге барып тауап қып қайтайын деп едім», – деп ақылдасады. Оған балалары қарсы болмайды. Көп мал сатып, жеткілікті қаражат жинап беріседі.

Абай өзі басқарып Мекке жақтың жолын, жөнін жазып беріп және ауызша ұқтырып жібереді. Ол күнде жол қатынасы өте қиын, Семейден ат-арбамен шығып, Қарқаралыға соғып, одан Омбы қаласына барып поезға мініп, Қара теңізден пароходқа отырып, көп мекнат көріп, бір айдан асқанда Мекке қаласына жетеді», – деп жазады Әрхам Көкітайұлы естелігінде.

1911 жылы жарық көрген «Түрік, қырғыз-қазақ һәм хандар шежіресінде» Шәкәрім Құдайбердіұлы: «1874 жылы қажыға барғанында қазақ қажылары түсетұғын Меккеде бір тәкіе, яғни үй сатып алып, құдайы қылып еді. Осы күнде кіші тәкіе деп атайды. Марқұм қажының дін туралы қылған істерін түгел айтып, бұл кітапшаға сыйғызға алмасын, қазақ ішінде атын үш жүздің қазағы түгел білетұғын орны бар еді. Бірақ бұл күнде ертегі сөз сықылданып, ұмытылған шығар», – дейді.

М.Әуезов жазбаларынан: «Сонымен қажыға барып, қажыдан қайтып келген соң, 8-9 жыл өмірін ылғи дін жолындағы құлшылықпен өткізген. Бұл жылдардағы өмірі өзінің жаратылысында бойына біткен қаттылық, беріктігінің белгісімен ерекше күйде өткен. Меккеден келген соң «дүние сөзін сөйлемеймін» деп, ешбір жанмен тіл қатпай қойып, оңаша үйде шымылдықтың ішінде жалғыз отырып, құдайға құлшылық қылу да болған... Осымен Құнанбай 1886 жылы 82 жасында қайтыс болған», – деп жазады.

Құнанбай Өскенбайұлы өзінің қыстауы Кіші Ақшоқыда жерленді. Ел арасында Құнанбай айтты деген нақыл сөздер кең таралған, оның ел арасындағы беделін жыр еткен Балта, Қуанышбай сияқты ақындардың өлең-жырлары бар.

Абайдай кемеңгер тұлғаның әкесі Құнанбай Өскенбайұлының ұлттық руханиятымыздан, тарихымыздан алатын орны ерекше. Құнанбайды толық танып-білу Абайды да мұқият оқып-зерттеуімізге мол септігін тигізеді.

Жандос ӘУБЕКІР,
«Абай академиясы»
ғылыми-зерттеу
институтының директоры,
ф.ғ.к., доцент, PhD

ТАРИХИ ТҰЛҒАЛАР

ЫРҒЫЗБАЙ ӘУЛИЕНІҢ ӘКЕСІ ДОСҚАНА БАТЫР БОЛҒАН

Менің қолымда 2013 жылы шыққан халық ақыны Сүбеек Нұрбаевтың «Батырлар жорығы» атты кітабы. Кітапты ақынның қызы, оқушымын Инабат естелік деп тарту етті. Өйткені әкесі Сүбеек - Жарма ауданының тумасы. Осы өлкеде 1898 жылы туып, 1974 жылы қайтыс болған.

Ақын 1928 жылдары кеңестік жалған жалаға ұшырап, Қытай асып, Шәуешек қаласында тұрады. Содан 1959 жылы Қазақстанға қайтып, туған өлкесі Қызылағашқа орнығады. 3-4 жыл тұрып, Аягөзге қоныс аударады. Сүбеекпен сол жылдары жақсы араластым. Ол - аты әйгілі ақын, ерекше өнші, күйші-домбырашы. Ауыз әдебиетінің білікті жырауы және емші еді. Бесаспап өнер иесі. Бірде қызу әңгіме үстінде былай деді:

- Мен осы қанаты кең Қандығатай, Құсмұрын өлкесінің тумасымын. Осы аймақтан шыққан ақын-жыраулардың, батырлардың іс-әрекеті маған таныс. Әсіресе қазақ-қалмақ ұрыстарында елі, жері үшін от кешкен ержүрек батырлары есімде. Арасында осы өлкеден шыққан батыр аталарымыз да бар. Солар туралы «Батырлар жорығы» деген дастанды дайындап жүрмін. Кейін оқитын боласыз. Сонда бабалардың ерлігіне мақтанасыз.

Айтқаны келді. Кітапқа кезінде ақын М.Мақатаев, Қазақ ССР Ғылым академиясы бөлім меңгерушісі Е.Ысмайылов, халық жазушысы Қ.Жұмаділовтер лайықты бағаларын беріпті. Кітап 300 беттік, 8000 жолдық дастан, негізгі кейіпкерлері - Найман Байыс ұрпақтары Сыбан, Ақымет, Мәмбетқұл, Керей, Арғын аталарынан шыққан ержүрек батыр тұлғалар. Оқиға «Ақтабан шұбырынды» - қалмақтарға қарсы ұрыс жайлы. Дастанның «Жалпы соғыс» деген тарауында қалмақ қолбасы Сәндіргірдің қазақ батырларымен шайқасын былай суреттейді:

Досқана, Жанкісі мен Ырыскелді,
Үшеуі тізе қосып ұмақ-шумақ.
Тілеуі жай жүргенде үшеуінің
Қалмақтың сатпақ бетін қанмен жумақ,
Немесе:
Жанкісі Ырыскелді, Досқанамен

Ортасын есік қылып барады осып.

Майкек, Тоқтар, Тұрсын жүрген жақын,
Кіруге таба алмады қалмақ тесік.

Осы батырлардың ішіндегі Досқана мен Тоқтар ағайынды, Жандос ұлдары. Досқаның ата қонысы - Қандығатай Қарақия өңіріндегі Досқана биігі деген таулы аймақ. Жері шұрайлы. «Қапанбұлақ» шаруа қожалығы пайдаланып отыр. «Тектіден текті ұрпақ тарайды» демекші, батыр Досқаның бес ұлы болған. Олар Ырғызбай, Өтебай, Наурызбай, Меңдібай, Қадыр. Ата қоныстары - Кіндікті - Қандығатай аймағы. 1920 жылдан кеңес өкіметі солақай саясатымен ауқатты, аты шыққандарды бай, құлақ деп құдалады. Соның бірі - Ырғызбай ата ұрпағы. Әулиенің алты ұлы болған. Ең кішісі - Кенжалы. Ол шешен, би болған адам. Одан - үш ұл. Үлкені Өбсейіт қырғи еліне болыс болыпты. Туысы Жүніс Меккеге барып қажы атанған. Өбсейіттің ұлы Мұхамәді - Мәмбетқұл елінің соңғы болысы. Ақырғы ата қонысы қазіргі Қызылағаш ауылдық округіндегі Сәметей биігі, Көкпекті өзенінің бойында. Амал не, кеңес өкіметі Ырғызбай ата ұрпағын бай, батыр, үстем тап деп құдалауға алған. 1928-30-жылдары шамасы 35-40 жастағы Мұхамәді атамның мал-мүлкі тәркілеп, өзін 300 байдың қатарында жазықсыз Ақмола облысына жер аударған. Содан мүлдем хабарсыз кеткен. Артында қалған 5-6 жас мөлшеріндегі ұлын Жұмақан деген жылқышы туысы өз атына жаздырып алады. Шәкен ағамыз өлгенше сол фамилиямен кетті.

Ағасы Жүніс қажы, дін таратушы деген жаламен Риддер қаласына жер аударылған. Мақаланы жазудағы бірінші мақсатымыз - Досқана бабамыз елін, жерін қалмақтардан қорғаған, ел үшін туған батыр екенін халқы біле жүрсін дегеніміз. Екінші мақсатымыз - 2020 жылы 24 қарашада Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың Құғын-сүргін құрбандарын толық ақтау туралы Жарлығы шықты. Қазір арнайы құрылған комиссия жер-жерде жұмыс істеп жатыр. Сол комиссия жаламен жазықсыз жер ауған Ырғызбай әулие ұрпағы Мұхамәді Өбсейітұлының тарихын тексеріп, ақ-қарасын ашып, ақтаса дейміз. Егер тексеру сәттен іске асса, кейінгі ағайын-туғаны, ұрпағы алғыстарын айтар еді. Аса маңызды, жауапты іске кіріскен комиссия мүшелеріне сәттілік тілейміз.

Мәуітқазы ЗҮКЕНОВ,
Қазақстан Журналистер одағының мүшесі

ОБЛАСТЬ АБАЙ

ПРОДОЛЖАЯ ЭКОАКЦИЮ «ТАЗА ҚАЗАҚСТАН»

В области Абай продолжаются субботники в рамках республиканской экологической акции «Таза Қазақстан». Так, в городах и районах региона проводится озеленение и уборка, уход за деревьями. На территории «Семей орманы» было высажено 28 560 саженцев. В акции принимают участие государственные и частные учреждения, общественные организации, студенты, школьники и т.д. Аким области Нурлан Уранхаев призвал граждан принять активное участие в этой инициативе и внести свой вклад в чистоту региона.

- Все жители области поддерживают инициативу главы государства. Сейчас в каждом районе и городе региона проводятся субботники. В рамках акции будет проведена уборка улиц, обочин дорог, мусора в общественных местах, работы по благоустройству и другие санитарные мероприятия, - сказал глава региона.

Также Нурлан Уранхаев ознакомился с работами по береговому укреплению. Он дал соответствующие поручения акиму города и ответственному управлению.

Между тем, жители области уже активно принимают участие в экологической акции. Так, в Урджарском районе была проведена

уборка 17 улиц, вывезено 15 тонн твердых отходов, очищено 30 тысяч квадратных метров территории. Для санитарно-гигиенических работ было задействовано 18 единиц техники.

В Кокпектинском районе в уборке было задействовано около 5200 человек, 38 единиц техники. Было вывезено 42 тонны бытовых отходов.

В Бородулихинском районе приняли участие 360 человек. Было привлечено 12 единиц спецтехники, убрано более 10 прилегающих территорий к домам. Вывезено 25 тысяч тонн мусора.

В Бескарагайском районе ведутся работы по благоустройству более 230 улиц. В рамках акции будет высажено 8000 саженцев ивы. Также планируется посадить более 5000 различных цветов. Ряд мероприятий был организован в Семей в

рамках экологической акции. Одна из них - «Подари птицам дом». В мероприятии приняли участие более 150 человек. Здесь же прошел мастер-класс по изготовлению скворечников, было подготовлено около 80 домиков для птиц.

Также в рамках республиканской экологической акции «Таза Қазақстан» была организована посадка деревьев «Семей орманы – менің орманым». В мероприятии приняли участие около 600 человек. Было посажено 23 800 двухлетних саженцев сосны. В планах на 2024 год резервата – посадка 28 млн 700 тысяч саженцев на площади 6100 гектаров. Этот процесс разделен на два этапа: более 5000 гектаров будут засеяны весной, а оставшийся 961 гектар заполнится молодыми побегами сосны осенью.

В целом, в Семей для обеспечения санитар-

ной чистоты, благоустройства, озеленения планируется высадить более 500 деревьев разных пород и более 22 тысячи кустарников. Вместе с этим, будут высажены цветники на территории общественных пространств на общей площади 13 500 квадратных метров, из которых: многолетние цветы - на площади 4500 квадратных метров, однолетние цветы - на площади 9000 квадратных метров. Запланирована вырубка аварийно-сухостойких деревьев, омолаживание деревьев с подрезкой сухостойной части по улицам города, стрижка живой изгороди. Эти работы будут охватывать всю территорию областного центра.

В Курчатове же разработан двухлетний план благоустройства и озеленения. В этом году будет проведена санитарная подрезка 834 деревьев, в том числе на внутридворовых территориях, осу-

ществят спил 46 высохших деревьев, также будут высаживать 4000 молодых саженцев разных сортов, как тополь, голубая ель, сосна, рябина, калина, сирень и акация. Были определены места размещения многолетних и однолетних растений устойчивых к климату города: васильки, гортензии, ромашка, астры всех видов, пальмы, анютины глазки, портулак, львиный зев, ночная красавица, гвоздика китайская, расторопша, черноривцы.

В Аягозском районе в целях благоустройства и озеленения будет проведена покраска и коррекция бордюров, очистка канав, покос травы на обочинах дорог, очистка тротуаров, дорог и русел рек. Также в парках планируется посев 3000 квадратных метров газонов, посев 41 500 штук цветов, покраска ограждений, беседок, скамеек, мусорных контейнеров и др. По улицам города ожидается по-

сев 25 тысяч штук цветов вдоль улиц и 10 тысяч квадратных метров газонов, замена 300 метров бордюра. Здесь появятся и деревья. Планируется посадка 300 тополей, 100 штук красной рябины, 100 берез, 200 вязов и столько же елей.

В целом по области Абай в этом году в населенных пунктах посадят 65 тысяч штук саженцев. В Абайском районе - 4000, в Бескарагайском - 8000, Бородулихинском - 7000, Жарминском - 5000, Кокпектинском - 6000, Аксуатском районе - 6000, в Курчатове - 3000, Семей - 9100, в районе Жанасемей - 900, в Урджарском - 7000 и в районе Маканчи - 1000 штук деревьев.

Нурай БАЙТОРИНА
по материалу пресс-службы акимата области Абай

РЕГИОН

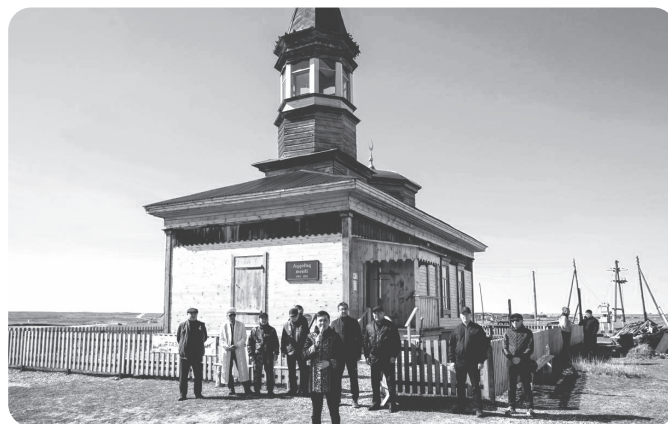
БЕСКАРАГАЙСКИЙ РАЙОН НАВОДИТ ПОРЯДОК

С рабочим визитом в Бескарагайском районе побывал аким области Нурлан Уранхаев. В первую очередь он принял участие в экологической акции «Киелі мекен» у Аккульской мечети, а после побывал на строительном участке новой школы, которая возводится для 300 учащихся региона в рамках госпрограммы «Комфортная школа».

Отметим, что жители Бескарагайского района активно принимают участие в акции «Таза Қазақстан». В этом году будут вестись работы по благоустройству более 230 улиц. Но кроме республиканской экологической акции, в районе проводятся и свои мероприятия. Так была организована акция «Киелі мекен». Цель которой - улучшение состояния историко-культурных памятников и их территорий. В мероприятии в Бескарагайском районе мог принять участие любой желающий, поэтому ее участниками стали как волонтеры, так и молодежь, многодетные семьи, жители района. Присоединились к ним и аким области Абай Нурлан Уранхаев, аким района Талгат Муратов.

Отметим, что в этом году старинное здание Аккульской мечети отмечает 117-летие. Построенная в 1907 году, старое деревянное строение видно с республиканской трассы Омск - Майкапчагай. Культурное здание является уникальным деревянным сооружением, построенным без использования гвоздей, из ценных пород деревьев. Оно было возведено местным жителем Султаном Фазылбековым - уважаемым купцом, совершившим в свое время хадж - паломничество в Мекку. Как рассказывают историки и краеведы, для строительства мечети были привлечены лучшие

башкирские архитекторы, а строительные материалы привозились из разных регионов Прииртышья. В советский период мечеть была закрыта. Здесь была начальная школа, затем библиотека и сельский клуб.

Несмотря на более чем вековую историю, мечеть до сих пор сохраняет свои гармоничные очертания. Сегодня Аккульская мечеть имеет статус памятника истории и культуры областного значения.

Сохраняя старину, жители района смело шагают в будущее. Сегодня здесь полным ходом идет строительство новых объектов. Например, строители возводят здание для школы на 300 мест. Аким области ознакомился с ходом работ, осуществляющихся в рамках проекта «Комфортная школа».

На сегодня здесь уже идут строительные-монтажные работы по устрой-

ству ленточного фундамента, ведется кладка первого этажа основного здания. На объекте работают 42 рабочих, специалисты и работники ИТР. Также задействовано пять единиц спецтехники. Новую школу обещают оборудовать всей необходимой инфраструктурой для обеспечения качественного обучения. Это современные кабинеты с новым оборудованием, спортивный и актовый залы.

В ходе своего рабочего визита в Бескарагайский района аким области Абай посетил и село Карабас, ознакомился с текущей паводковой ситуацией. Проинспектировав положение дел, Нурлан Уранхаев дал поручения своему заместителю Димитрию Гарикову, акиму Бескарагайского района Талгату Муратову держать ситуацию под контролем.

Нурай БАЙТОРИНА

ЗА СТРОКОЙ ПОСЛАНИЯ

В последнем Послании президента РК «Экономический курс Справедливого Казахстана» прозвучали слова о том, что современное сельское хозяйство становится высокотехнологичной отраслью. Заявление, что земля и климат уже не являются определяющими факторами успеха аграриев, подчеркивает необходимость инновационных решений и внедрения современных научных разработок в сельском хозяйстве.

НАУКА И СЕЛЬСКОЕ ХОЗЯЙСТВО

Как это применяется в регионах разъяснил наш эксперт Нурлан Алипбаев. Главный специалист Бакинского сельского округа Бородулихинского района, обладающий более чем 14-летним опытом работы в государственной сфере, связанной с сельским хозяйством, представил в беседе в корреспондентом газеты, профессиональный анализ ситуации.

Анализ эксперта подчеркивает не только актуальность проблем, выявленных в Послании президента, но и предлагает конкретные пути их решения. Нурлан Алипбаев подчеркивает, что Послание главы государства является, скорее, среднесрочной программной доктриной, отражающей текущие вызовы и требования времени. Отмечается, что многие из проблем, указанных в документе, уже начинают проявляться в различных сферах сельского хозяйства, что подтверждает актуальность предложенных мер.

Важным аспектом, выделенным экспертом, является отсутствие полноценного взаимодействия отечественной науки с производством. Он подчеркивает, что хотя в стране имеются современные сельскохозяйственные машины, в большинстве они представлены зарубежной продукцией. Это создает уязвимость перед нестабильностью мировой политической ситуации и возможностью прекращения поставок запасных частей и оборудования. Он предлагает развитие собственных технологий и начало собственных разработок, а также сотрудничество с частным сектором и государственными институтами. Другим важным аспектом, подчеркнутым экспертом, является проблема технологического уровня возделывания культур, особенно в мелких хозяйствах.

- У нас в стране есть крупные агрохолдинги, которые могут себе позволить иметь в штате специалистов агрономов, использовать зарубежную агрохимию и прочее. Но большая часть земель в стране обрабатывается мелкими хозяйствами, чей подход к ведению хозяйства ча-

сто ограничивается примитивными методами и устаревшей техникой. Вот об этом и говорит наш глава государства, необходимо менять подход, нужно более ответственно относиться к земле, чтобы максимально рентабельно ее возделывать, здесь без агронауки не обойтись, - считает Нурлан Капезович.

Это, по его мнению, приводит к упущению возможностей для страны в экспортном потенциале сельскохозяйственной продукции.

Эксперт также обращает внимание на проблему ценового регулирования, отмечая, что хотя оно может решить проблему инфляции и является временной мерой, но также создает препятствия для развития отечественных агрофирм за счет ограничения их конкурентоспособности.

- Ценовое регулирование на сегодняшний день это мера, которая решает проблему в краткосрочной перспективе. Она позволяет сглаживать продуктовую инфляцию, является социальным «антишоком», но это приводит к тому, что те отечественные агрофирмы, которые потратились на производство и модернизацию, не могут долго существовать на регламентированном рынке. Им необходимо оправдывать инвестиции, удорожание производства, заработной фонд. Эта ситуация с ценовым потолком не даст им развития. Они не смогут быть конкурентоспособными и это все может привести к выходу инвесторов из сферы агробизнеса, - говорит Нурлан Алипбаев.

Таким образом, эксперт подчеркивает, что президентские задачи, поставленные в Послании, являются фундаментальными и требуют четкого и выверенного плана действий, который должен быть ответственно сопровожден администрацией. Он призывает к более ответственному отношению к земле и внедрению современных технологий, особенно в мелких хозяйствах, чтобы максимально рентабельно использовать ее потенциал.

Татьяна КАТИКЕЕВА

РЕГИОН

В МАКАНЧИ СТРОЯТ ДЕТСКИЙ САД

В рамках нацпроекта «Ауыл — ел бесігі» в селе Маканчи ведется строительство детского сада на 140 мест. Детский сад будет представлять из себя двухэтажное здание со сложной формой планировки.

Детский сад общего типа будет предоставлять образовательные услуги для дошкольников. Здесь будут работать шесть групп: две группы для детей младшего и среднего возраста по 22 места в каждой, две группы для детей старшего возраста по 24 места каждая, а также две подготовительные группы к школе по 24 места. Новый детский сад будет оснащен современным оборудованием и игровыми площадками, обеспечивающими развивающие занятия для детей.

частный и три дошкольных мини-центра. В настоящее время в очереди в детский сад стоят 326 детей в возрасте от двух до шести лет.

А пока в Маканчи строят детский сад, в Урджарском районе уже действующему зданию детского центра оказания специальных соцуслуг собираются стро-

ить пристройку. «Работы проводятся в рамках проекта «Ауыл - ел бесігі». Подрядчиком является ТОО «ГрадСтройСервис». На данный момент завершены работы по монолитной конструкции объекта, а также кладке первого этажа и перегородок. Начата кладка перегородок на втором этаже. На участке работают восемь строителей, шесть монолитчиков, два водителя и начальник участка. Также присутствуют инженеры по строительному надзору для контроля за выполнением работ в соответствии с проектом и нормативами безопасности. Отметим, что каждый этап строительства осуществляется с соблюдением строгих стандартов качества и сроков», - сообщили в областном акимате.

Соб.инф.

ОБРАЗОВАНИЕ

КОГДА ВИДЕОКАМЕРЫ ПОВСЮДУ

В области Абай все учреждения образования на сто процентов обеспечены камерами видеонаблюдения, тревожными кнопками, турникетами или домофонами, а также лицензированной охраной.

В целом по области в организациях образования установлены 12 324 средств видеонаблюдения.

В том числе в 49 государственных и 73 частных детских садах, в 309 школах области (7 частных) и в 33 колледжах области. В Центр оперативного управления выведены 110 школ (35,6%), 31 (63,2%) детский сад и 19 колледжей (57,5%). Об этом сообщила заместитель управления образования области Асем Нусенова.

На оснащение организаций образования области соответствующим оборудованием по обеспечению безопасности в 2023 году выделено более 905 млн тенге. В том числе более 119 млн тенге на установку 733 видеокамер и на обновление системы голосового оповещения в дошкольных учреждениях; 442 млн тенге на приобретение оборудования по обеспечению безопасности школьников. На обеспечение государственных колледжей (20 организаций образования) системами безопасности в 2023 году из областного бюджета было выделено 96,25 млн тенге. В том числе на установку видеокамер, турникетов, голосового оповещения, для обеспечения лицензированной охраной и на подключение в ЦОУ. В 2024 году на обслуживание оборудования предусмотрено около 72 млн тенге.

На сегодняшний день в рамках интеграции в Национальную систему видеомониторинга через систему Sergek VMS идет процесс подключения 50 государственных школ, семи частных школ, 11 государственных колледжей, 14 частных колледжей, 14 государственных детских садов, 48 частных детских садов и восьми организаций дополнительного образования города Семей. Организация подключения видеопотоков с серверов региональных телеканалов в МВД осуществляется совместно с ТОО «Коркем Семей» - филиалом «Коркем Телеком».

Кроме того, рассматривается вопрос дополнительного финансирования, необходимого для обеспече-

ния безопасности детей в организациях образования. 271 учреждение дополнительного образования оснащено видеокамерами.

В ходе пресс-конференции заместитель руководителя областного управления образования ответила на вопросы журналистов.

— Остались ли еще в области школы, где туалеты расположены на улице?

— В области нет школ с уличными туалетами — все 302 школы имеют теплые туалеты.

— Были случаи, когда система обеспечения безопасности детей помогла предотвратить факты насилия против детей?

— К счастью, таких фактов зарегистрировано не было. На сегодня управлением образования всемерно проводится комплексная работа по обеспечению безопасности детей, в том числе и во время подвоза. В целях профилактики проводятся учения с полномочными органами на случаи возникновения чрезвычайных ситуаций, таких, например, как землетрясения или акты терроризма.

— Могут ли родители детей, содержащихся в детских садах, подключиться к системе видеонаблюдения в режиме онлайн? Ведь есть же дети до двух лет, которые не умеют разговаривать.

— Внесены изменения в соответствующий приказ, где прописано, что каждый родитель имеет право получить доступ к просмотру видеокамер и данные (записи) с камер должны храниться не менее 30 дней. Кроме того, устанавливаемые сейчас домофоны в детских садах, где нет турникетов, позволяют распознавать лица родителей, и не пропускать незваных лиц. А то, что происходит в группе, родители могут видеть онлайн. На сегодня в детских садах камеры охватывают все зоны, то есть «слепых», не просматриваемых зон не осталось.

Айман ШАРИПХАНОВА

СЕМЕЙНЫЕ ЦЕННОСТИ

СЕРДЦА – В ОДНОМ РИТМЕ, МЕЧТЫ – ОДНИМ КУРСОМ

Все начинается с семьи, она - главная малая родина любого человека, и хорошо, если семья построена на любви. Ведь это универсальное чувство, которое вдохновляет не только писателей и мыслителей, но и воспитывает каждого из нас в традициях добра и взаимопонимания. В честь него во многих странах учреждены праздники, призванные почтить нежные чувства. Начиная с 2011 года, каждое 15 апреля в нашей стране отмечается День влюбленных, посвященный великой любви героев казахской легенды «Козы-Корпеш – Баян-Сулу». Своей историей и видением того, какими должны быть любовь и семья с нашей редакцией поделились две семьи – многодетная и молодая, только начинающая свой долгий жизненный путь.

Уже на протяжении более чем десятилетия многие казахстанские пары поздравляют друг друга 15 апреля, устраивая романтические свидания и создавая новые праздничные семейные традиции. Теперь этот день посвящен одной из самых красивых, но в то же время трагичных историй о любви. Вспомним же это давнее предание, которое из уст в уста передавали наши предки.

Как гласит эпос, двое лучших друзей - Сарыбай и Карабай – поклялись поженить своих детей, которых они обручили еще до появления на свет. Но только вот судьба сложилась иначе, так как Сарыбай погиб во время охоты, так и не дождавшись рождения сына, нареченного Козы-Корпеш. Только спустя годы дети двух друзей Козы-Корпеш и Баян-Сулу встречаются друг друга и влюбляются, как то было задумано. Отец же девушки меняет свои планы, решив выдать ее замуж за батыра Кодара, ранее спасшего его отары от джуга. В пылу соперничества Кодар убивает Козы, что становится страшным ударом для юной и любящей Баян. И она решает отомстить убийце. Баян-Сулу обещает выйти замуж за Кодара, но только если тот вырвет для нее колодец с чистой ключевой водой. Батыр соглашается и начинает копать глубокую яму, для безопасности держась за длинные косы девушки. Когда колодец становится глубже, девушка отрывает свои косы, а батыр погибает. Но сердце девушки не успокаивается от одной лишь мести, без любви жизнь ей не мила – и она закалывает себя кинжалом на могиле Козы-Корпеша.

Эта история не только о большой любви, но и о великой трагедии, которая может постигнуть привзавшиеся друг к другу сердца. В городе Аягос был даже установлен памятник героям поэмы, к которому приезжают молодые пары, чтобы почтить любовь Козы и Баян и получить благословение на дальнейшую счастливую жизнь.

Каждая история любви, а в дальнейшем и семьи индивидуальна – люди знакомятся в совершенно разных обстоятельствах, обладают разительно отличающимися чертами характера, а их взгляд на отношения меняется с каждым десятилетием. Своей историей с читателями поделилась молодая семья Данилы и Валерии Пищальниковых, поддерживающих новую казахстанскую традицию отмечать новый День влюбленных.

— Расскажите немного о своей паре. Сколько вам лет, чем вы занимаетесь? Как вы познакомились и как давно вместе?

— Меня зовут Данила Пищальников, мне 25 лет. Мою жену зовут Валерия, ей 27 лет. Мы вместе уже

два года, из них полтора года супруги. Дружили мы недолго - через полгода вступили в брак.

Наши отношения начались с влюбленности, но свела наша сфера работы. Я, будущий бариста, как и моя жена, приходил в кофейню на встречу с коллегами, где она работала. С ее

слов она и не думала обо мне вовсе, но мой взгляд на нее упал уже давно.

— Что вам дают ваши отношения? Как вы можете их охарактеризовать?

Данила ПИЩАЛЬНИКОВ: - Ясность. В отношениях будет очень тяжело, если обманывать партнера или самого себя. Нельзя скрывать что-то от человека, с которым ты проводишь все свое свободное время. Очень легко заметить, что в каких-то делах ты чрезмерно раздражителен или невнимателен, а еще проще и быстрее на это укажет тебе твой партнер. Это сокровище для людей, которые ищут настоящего саморазвития – именно в таких делах и кроется рост человека. Эмоции, ощущение комфорта и безопасности, планы и цели – все это должно быть не целью отношений, но их результатом.

Валерия ПИЩАЛЬНИКОВА: - Мне как девушке, на период нашего знакомства, не хватало муж-

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ЯЗЫК

ФАКТОР КОНСОЛИДАЦИИ СОВРЕМЕННОГО ОБЩЕСТВА

Выступая на третьем заседании Национального совета по науке и технологиям при президенте Республики Казахстан, глава государства Касым-Жомарт Токаев акцентировал внимание на популяризации казахского языка посредством новых, современных и инновационных инструментов. В рамках данной инициативы в г. Семей состоялась диалоговая площадка «Мемлекеттік тіл – татулықтың негізі», которую провел Центр общественного согласия – областной Дом Дружбы совместно с «Ассамблеей жастары», Молодежным ресурсным центром и Казахским социально-культурным центром на базе Педагогического колледжа имени Мухтара Ауэзова.

Изучение государственного языка – не только естественное патриотическое желание каждого гражданина нашей страны, но и данность реалиям жизни. Однако для облегчения и популяризации этого процесса важно интегрировать казахский язык в инновационные технологии, которые занимают все большую часть нашего информационного пространства.

— Создание суверенных языковых моделей – одно из перспективных направлений в области искусственного интеллекта. На базе консорциума из восьми научно-исследовательских институтов и высших учебных заведений сейчас ведется разработка казахской языковой модели. Это начинание не только имеет огромное значение для обеспечения нашего цифрового суверенитета, но и придает мощный импульс развитию государственного языка, - особо подчеркнул глава государства Касым-Жомарт Токаев на заседании Национального совета по науке и технологиям.

В диалоговой площадке «Мемлекеттік тіл – татулықтың негізі», посвященной развитию государственного языка, приняли участие представители студенческой и школьной молодежи. Они в свободной форме обсудили вопросы повышения уровня владения языком, возвращение интереса к его изучению, внесли свои идеи и предложения.

— На данный момент молодежь заинтересована в изучении государственного языка. Но есть ряд мер, которые можно было бы предпринять для придания импульса этому явлению. Во-первых, я считаю, что не хватает бесплатных курсов. Да, они существуют, но не всегда люди в силу работы или учебы могут посещать их в удобное время. Важно внедрять государственный язык в социальные сети, кинематограф, мультфильмы. На данный момент большая часть контента все же на русском языке, к тому же даже не имеет озвучки на казахском языке. Современная казахская музыка тоже развивается в одном направлении – это поп и рэп жанры, потому что они самые популярные. Хотелось бы видеть больше наших исполнителей и в других ипостасях, - поделился своим мнением ученик 11 класса среднеобразовательной школы № 10 Маулен Абралинов.

Во многом молодежь отметила именно недостаток культурных явлений, которые будут направлены

не на широкую мировую аудиторию, а сначала – на соотечественников, а в дальнейшем и вовсе прославят наш государственный язык во многих странах.

Что же касается бесплатных курсов, то таковые действительно есть в нашем городе. Но не каждая категория населения может на них записаться – в основном они предназначены для учеников школ и студентов, но не охватывают старших граждан.

— Владение государственным языком – это показатель того, насколько развит в культурном отношении тот или иной гражданин, насколько много в нем ответственности и патриотизма. Хочу отметить один из примеров. С 16 февраля прошлого года на базе Педагогического колледжа имени Мухтара Ауэзова с подачи Дома Дружбы открылся клуб по изучению ситуативного казахского языка «Үндестік», - рассказала студентка НАО «Медицинский университет Семей» Евгения Некрасова.

На данный момент клуб ситуативного казахского языка действует больше года, в нем работают две подгруппы с разными преподавателями. На данный момент этот кружок посещают студенты некоренных этносов из Колледжа радиотехники и связи, университета имени Шакарима и университета Алихана Бөкейханова, а также учащиеся Медицинского университета Семей. Там они совершенствуют разговорные навыки, учатся читать казахские пословицы и поговорки, изучают мудрые высказывания и стихи поэтов Великой степи.

В целом, изучение государственного языка – это доступное занятие для каждого жителя нашей страны. Однако чем старше становится человек, тем меньше возможностей ему предоставляются подобные учебные проекты. Это во многом можно скрасить с интеграцией казахского языка в современные технологии, в том числе и социальные сети. Кроме того, это станет шагом на встречу к тому, что наш государственный язык станет и языком общения продвинутой молодежи.

Диалоговая площадка стала инструментом создания идей и зарождения предложений молодого поколения по популяризации государственного языка. Теперь остается только наблюдать за тем, как они будут реализовываться в реальную жизнь.

Софья ЯНЦЕН

ской заботы, внимания и безопасности. Я не была уверена ни в чем, особенно в мужчинах. Все время полагаюсь на себя, мне было очень сложно кому-то доверять или просить о помощи кого-то, но мужа меня убедил в обратном. Он мне стал лучшим другом, защитником и опорой.

— Какими вы видите идеальные современные отношения? Ведь с каждым годом взгляд молодых поколений на этот вопрос разный, меняются ценности и приоритеты.

Данила ПИЩАЛЬНИКОВ: - Это отношения, в которых главный не парень или девушка, это отношения в которых главный – разум. Каждый должен адекватно выполнять свою роль. Мужчины менее эмоциональны, поэтому они принимают решения, когда над тобой не довлеют чувства и эмоции. Но без женщины тебе не нужно будет этого делать, потому что ты и не заметишь, что мог бы сделать что-то лучше, только женщина как путеводная звезда укажет тебе направление, в котором ты мог бы вырасти.

Валерия ПИЩАЛЬНИКОВА: - В моем понимании современные отношения двух влюбленных должны исходить из уважения друг к другу. Взгляд на жизнь, любимое хобби, бытовые привычки, жизненные цели, принципы изначально есть у каждого человека. И вступаешь в отношения, личные границы должны сохраняться. Нельзя ломать человека, как личность, делая из него кого-то нового, а наоборот, если он тебе мил, принимать его таким, какой он есть.

— Какой совет вы могли бы дать тем, кто хочет начать строить свою семью? Что-то, на ваш взгляд, важное и фундаментальное.

Валерия ПИЩАЛЬНИКОВА: - Уметь разговаривать друг с другом и договариваться без ссор. В каждой семье в самом начале ее создания, чаще всего происходит конфликты на тему быта. Имея свой привычный образ жизни, каждый человек, сталкиваясь с чем-то новым, начинает скандалить. Бытовые проблемы сразу становятся огромной пропастью между влюбленными, но умение разговаривать, слышать друг друга без повышения тона голоса и упреков, это то, что поможет сохранить семью.

Данила ПИЩАЛЬНИКОВ: - Быть ответственным и честным по отношению к себе и к окружающим. Эти качества важны с самого начала. Очень легко влюбиться и от избытка эмоций придумать себе столько хороших качеств в возлюбленном человеке, что разочарование в дальнейшем будет очень болезненным. Понять, что в отношениях, в браке, в семье у мужчины и у женщины есть свои

роли, есть свои сильные стороны, воспитывать должен всегда строгий дядька с хмурыми бровями, а окутывать негой прекрасная девушка с теплой улыбкой и любящими глазами.

— Что думаете о традиции отмечать День казахстанских влюбленных?

— О дне влюбленных героев казахской легенды «Козы-Корпеш – Баян-Сулу» мы слышали. Традиции должны воспитывать в нас жизненные ценности. Нам определенно стоит ценить преданность, свою семью и самих себя, - подытожили молодые влюбленные.

Пока молодые семьи только начинают выстраивать свои отношения, многодетные семьи уже на протяжении долгих лет продолжают возвращать свою любовь, даря ее своим детям. Историей своей семьи поделилась многодетная мать Меруерт Нурпеисова.

— Поделись своей историей. Было бы интересно познакомиться поближе.

— Я замужем уже 14 лет, совместно с мужем у нас трое детей. Старшей дочери 13 лет, ее зовут Малика. Средний сын 11 лет – Темирлан, а еще младшая – пятилетняя Айжан. С мужем мы познакомились на дне рождения его брата в 2008 году. Это было любовью с первого взгляда – со стороны мужа, конечно, - с юмором рассказала Меруерт Нурпеисова.

— Как вы поняли, что по-настоящему влюблены? Когда начали встречаться и как сейчас дела в вашей семье?

— Знаете, мы начали встречаться 15 апреля – в День Козы-Корпеша и Баян-Сулу. Тогда этот праздник у нас еще не отмечали, но уже было понятно, что все серьезно. Мой муж очень ответственно подходит к теме семьи и отношений. В 2010 году мы решили строить свою ячейку общества и сыграли свадьбу. Семья для нас – это гласное, - поделилась Меруерт Нурпеисова.

— Какие традиции существуют в вашей семье?

— В нашей семье, как и в других, существуют свои ценности, правила и традиции. В первую очередь – это всегда говорить правду, любить и уважать друг друга несмотря ни на что. Всей семьей мы отдыхаем от всего буднего на природе, празднуем дни рождения каждого члена семьи по-особенному из года в год. На летних каникулах обязательно выезжаем отдыхать, набираться сил на Алаколь или Голубой залив.

— Что вы считаете главным для создания гармоничной семьи?

— Я считаю, что все члены семьи должны уметь говорить друг с другом, слушать и понимать. Мы стараемся этого придерживаться. Конечно, с подростками бывает сложно, но мы пытаемся.

— Как вы относитесь к традиции отмечать казахстанский праздник День влюбленных Козы-Корпеша и Баян-Сулу?

— Про этот день мы знали давно. Но праздновать его стали только последние семь лет, при том это была инициатива мужа. Я отношусь к этой традиции положительно, ведь у нашей страны должна быть своя история любви и день, когда мы вспоминаем про это безусловное и вечное чувство по отношению друг к другу, - подвела итог беседы Меруерт Нурпеисова.

Любовь всегда была основой мироздания, душевного исцеления и движущей силой многих поступков. Именно в этом светлом и чистом чувстве залог успеха и любых начинаний каждой семьи. И не важно, молодая ли это, многодетная или проживающая долгие годы вместе пара. Поздравляем всех читателей с этим прекрасным днем и желаем гармонии и душевного расцвета!

Софья ЯНЦЕН

КАК ТРУДОУСТРАИВАЮТСЯ ВЫПУСКНИКИ КОЛЛЕДЖЕЙ

Выпускники колледжей должны иметь такую же поддержку от государства, как и выпускники вузов при трудоустройстве в сельской местности. Это предоставление жилья, выплата подъемных, бесплатное субсидированное питание, транспорт на работу и так далее. Такое предложение внесли депутаты маслихата области Абай на XIV сессии.

Президент Казахстана Касым-Жомарт Токаев отметил, что занятость безработной молодежи является актуальным вопросом. Кроме того, трудоустройство выпускников является одним из показателей концепции развития дошкольного, среднего, технического профессионального образования Республики Казахстан на 2023-2029 годы.

«КАЗАХСТАН – МЕСТО ТАЛАНТЛИВОЙ МОЛОДЕЖИ. ЭТИ ТАЛАНТЛИВЫЕ МАЛЬЧИКИ И ДЕВОЧКИ ЗАВТРА БУДУТ ГОРДОСТЬЮ НАШЕЙ СТРАНЫ. МЫ ДОЛЖНЫ СДЕЛАТЬ ВСЕ ВОЗМОЖНОЕ, ЧТОБЫ ОТКРЫТЬ ИХ ПУТЬ И УКРЕПИТЬ ИХ ОТНОШЕНИЯ», – ПОДЧЕРКНУЛ ГЛАВА ГОСУДАРСТВА.

НА СЕССИИ МАСЛИХАТА

Выпускники и студенты колледжей области Абай из года в год показывают отличные результаты, в том числе и в республиканских чемпионатах профессионального мастерства для студентов колледжей WorldSkills Kazakhstan и в других рейтингах обучения в системе ТИПО страны. Высокую планку наши колледжи держали и когда регион был в составе Восточно-Казахстанской области, и когда мы стали отдельной областью. Многие наши выпускники хотели бы начать свою трудовую биографию в сельской местности, но они сталкиваются при этом с определенными трудностями, в том числе и в устройстве быта. А между тем, на селе требуются наши выпускники: медсестры и фельдшеры, учителя начального образования, воспитатели в детских садах, механизаторы, водители, строители и специалисты других профессий. Мы это видим, когда привозим студентов на практику в село, когда встречаемся с избирателями и при личном общении со студентами и их родителями, – обозначил проблему депутат, директор колледжа транспорта Айбек Нугымаров.

Проводимые управлением образования мониторинги в сфере трудоустройства выпускников колледжей показали, что хотя и большинство из них, а это 63% находят работу, в селах и районных центрах не хватает специалистов в различных сферах деятельности. Показатель занятости выпускников улучшается за счет тех, кто продолжает обучение в институтах (15%), идет на срочную службу в армию (7%), находится в отпуске по уходу за детьми (2,8%), приехали из других областей (0,2%), самозаняты (12%).

Однако, парни после службы в армии и девушки после декретного отпуска вернуться и им надо будет трудоустроиваться. Преференции от государства при трудоустройстве на селе будут мотивировать и стимулировать работодателей и молодых специалистов, помогут решить ряд существующих проблем. Например, существует фактор, когда выпускники колледжей вынуждены устраиваться на работу не по специальности, из-за отсутствия опыта. Нередко молодые специалисты не хотят идти на производственные предприятия из-за отсутствия социального пакета и низкой заработной платы.

Айбек Нугымаров выразил единодушное мнение всего состава областного маслихата, внося предложение разработать проект внесения изменений в государственные программы «С дипломом – в село», «Жастар – ел тірегі», «Молодежная практика» в части включения социального пакета. Проект будет представлен на рассмотрение постоянной комиссии маслихата области. Кроме того, предложение будет направлено и в Парламент республики для внесения изменений в существующие госпрограммы.

Вместе с тем, нужно отметить, что показатель трудоустройства выпускников колледжей в области Абай, значительно вырос за последние годы. Это связано в первую очередь с интеграцией учебного процесса и производства. Тесная связь колледжей с предприятиями является одним из эффективных механизмов повышения конкурентоспособности выпускников на рынке труда и гарантированной занятости.

Как показывает анализ трудоустройства, быстро находят работу молодые специалисты с дипломами педагогического колледжа имени Ауэзова, музыкального училища имени Тулебаева, геологоразведочного колледжа, медицинского колледжа и учебного заведения «Высший колледж геодезии и картографии».

В трудоустройстве эффективным стало применение дуального обучения, когда студенты проходят практику на производственных предприятиях и в дальнейшем остаются там работать. Так в рамках дуального обучения колледжи сотрудничают с предприятиями-социальными партнерами области и страны. Среди них: KAZ Minerals, «Камкор локомотив», «Казахмыс разведка», «Аязское эксплуатационное локомотивное депо», банк «Центр кредит», «Акниет Бурга», «СП Катко», «Семей гидрогеология», «Объединенная энергосервисная компания», «Теплокоммунэнерго», «СемАЗ», «АК Алтыналмас», «Семстройпроект», «ВостокКазГеоПроект», «ТурМерСтрой», судоремзавод и так далее.

Предприятия взяли под свое шефство 20 колледжей и заключили меморандумы о сотрудничестве. Шефы берут на практику студентов и в дальнейшем принимают к себе на работу. Таким образом, наставничеством охва-

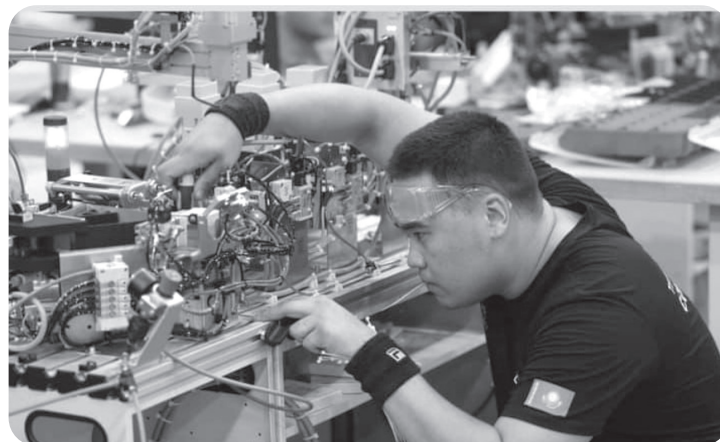
чены более 4200 студентов. Например, АО «Объединенная энергосервисная компания» и ГКП «Теплокоммунэнерго» шефствуют над выпускниками электротехнического колледжа. ТОО «Азия» и ТОО «Завод железобетонных изделий» взяли под свое крыло студентов строительного колледжа. РГКП «Водные пути Казахстана» стали наставниками для студентов колледжа транспорта и таких примеров немало.

По мнению преподавателей колледжей, целевое обучение кадров по запросу предприятий, позволяет обновить образовательные программы и готовить кадры, отвечающие требованиям рынка труда. То есть, подавая заявки на конкретных специалистов, предприятия имеют возможность получить кадры, подготовленные в соответствии со своим производством. Следует отметить, что предприятие берет на себя обязательство трудоустроить человека после заключения трехстороннего контракта: колледж – студент – предприятие.

В нынешнем году колледжи области оканчат 6786 студентов, по прогнозам будут трудоустроены 89% молодых специалистов.

ГОСПОДДЕРЖКА В СИСТЕМЕ ТИПО

Общая картина в организации об-

учения в колледжах области за последние годы значительно улучшилась: увеличен целевой образовательный госзаказ; постепенно внедряется дуальное обучение, обновляется и укрепляется материально-техническая база учебных заведений, в том числе и за счет социального партнерства.

В системе технического и профессионального, послесреднего образования области Абай функционируют 33 колледжа. Из них 18 государственных и 15 частных. В них обучаются около 21 тысячи студентов. Численность обучающихся в госучреждениях больше, но не намного: более 11 тысяч человек; в частных – около 9000. Львиная доля студентов, а это более 13 тысяч человек, получают знания бесплатно по госзаказу. Однако более 7000 молодых людей проходят обучение за счет родителей, то есть на платной основе. Как показывает статистика, чаще всего в колледж идут выпускники школ после окончания девяти классов – более 5000 человек и лишь около 2000 после 11 классов.

По сообщению руководителя управления образования области Нуржана Ахметкалиева, объем госзаказа на 2023-2024 год составил 5500 мест. Это больше, чем в прошлом году на 966 мест. В том числе на технические специальности на сто мест. Приоритетными стали специальности (по запросу предприятий) в направлении геологоразведки, энергетики, транспорта, связи, телекоммуникаций, легкой промышленности, информационных технологий, строительства. Соответственно госзаказы размещены в профильных колледжах области Абай.

В текущем учебном году по целевому заказу приняты на учебу 645 человек, это больше чем в прошлом году, когда было принято 556 человек. До 2029 года по поручению главы государства госзаказ будет увеличен до 6700 мест. Дуальное обучение внедрено в 28 колледжах по 67 специальностям с охватом 2242 человек, что составляет 18% от всего количества обучающихся в системе ТИПО. Но уже в текущем году управление образования планирует увеличить этот показатель до 25% с численностью студентов, получающих знания в рамках дуального обучения, до 3125 человек.

МАТЕРИАЛЬНО-ТЕХНИЧЕСКАЯ БАЗА

В прошлом году на текущий ремонт колледжей выделено более 18 млн тенге. Ремонт проведен в средне-специ-

альных профессиональных учебных заведениях, расположенных в Аксуате, в Жарминском районе, Бородулихе. В Семее ремонт проведен в колледже транспорта и в индустриально-технологическом колледже.

На 2024 год на содержание шести госколледжей, расположенных в Бескарагайском, Бородулинском, Абайском, Жарминском, Аксуатском и Урджарском районах предусмотрено финансирование на сумму более двух миллиардов тенге. Эти средства пред-

ОБЩЕЕ КОЛИЧЕСТВО ВЫПУСКНИКОВ - 6099 ЧЕЛОВЕК. В 2023 ГОДУ ИЗ НИХ:

Категория	Число	Процент
Трудоустроены	3859	63%
Продолжили обучение	922	15%
В отпуске ВС РК	416	7%
В порядке по уходу за ребенком	174	2,8%
Из других областей	15	0,2%
Самозанятые	713	12%

назначены для выплаты заработной платы педагогам, приобретение транспорта и оборудования, ГСМ, продуктов питания, оплаты услуг связи, коммуникаций, транспорта, сфере информатизации и так далее.

В госколледжах годовая расход на одного студента составляет 884 тысячи тенге. Сюда входят расходы на увеличение заработной платы педагогов, организацию питания и стипендии. Стипендии в госучреждениях ТИПО получают 6394 студента. В зависимости от успеваемости, обучающиеся получают стипендии в размере от 31 до 40 тысяч тенге ежемесячно.

Деньги на содержание и размещение госзаказа получают и 15 частных колледжей.

Также проводится работа по укреплению материально-технической базы за счет средств колледжей и социального партнерства. Так, в прошлом году геологоразведочный колледж провел текущий ремонт и укрепил материально-техническую базу на сумму 28 млн тенге, а социальный партнер – компания «Еригок» оборудовала кабинет на 15 млн тенге.

Семейский финансово-экономический колледж имени Р.Байсеитова провел текущий ремонт на 28 млн тенге, обновил материально-техническую базу на 47 млн тенге. С помощью соцпартнеров «Жусан банк», «Центр Кредит Банк» был отреставрирован музей и приобретена мебель на общую сумму более 9 млн тенге.

Политехнический колледж Аггоза сотрудничает с ТОО «KAZ Minerals Aktogai». В настоящее время колледж находится под их шефством. Предприятие построило сварочный цех и учебные кабинеты, полностью оснастил их оборудованием. Для студентов компания построила общежитие на 104 койко-места.

В текущем году ТОО «KAZ Minerals» планирует открыть на базе ГРКП «Индустриально-технологический колледж» две специальности: «механик

горного оборудования» и «водитель горной техники», а также поставить необходимое оборудование.

Аналогичное сотрудничество наблюдается между ТОО «Бакырчирское горнорудное предприятие» и Жарминским технологическим колледжем. Здесь предусмотрено проведение ремонта учебного здания и котельной, а также приобретение необходимого оборудования.

ВЕРНУТЬ «УЧКОМБИНАТЫ»

Депутат областного маслихата Марат Курманбаев предложил возродить в школах УПК – учебно-производственные комбинаты. Люди среднего возраста помнят, как с 8 по 10 классы включительно один день в неделю старшеклассники ходили в учкомбинат. Например, ученицы средней школы №3 Семипалатинска обучались на швей для легкой промышленности: для обувной фабрики, для фабрики «Большевичка» и для «Кожжеобъединения». Старшеклассницы других школ готовили работниц для фабрики ПОШ, мяскокомбината, перчаточной фабрики и других фабрик и заводов. Парни получали навыки таких рабочих профессий, как маляр, каменщик, водитель. Сельские ребята учились на трактористов, механизаторов и другие профессии. Во время летних каникул (два дня) мы проходили практику на предприятиях и получали свои первые заработанные деньги. В принципе, наше поколение,

выросшее в 1970 - 1980 годы, приучали к общественно полезному труду с первого класса. В начальных классах была обязательная двухнедельная отработка на пришкольных участках в летнее время. Мы ходили туда со своими бидонами и ведерками, чтобы поливать грядки на нехитром огороде или поливать клумбы.

С пятого класса нас уже отправляли на «сельхозку» в летние лагеря труда и отдыха в близлежащие овощеводческие совхозы: в села Стекланка, Белокаменка, Глуховка, Приречное и другие. С пионерскими песнями и девизами, под звуки горна и барабана, мы бодро шагали на поля и собирали помидоры, огурцы, картошку и прочие овощи. Так продолжалось и в летние каникулы после окончания 6 и 7 классов.

После получения аттестата зрелости был в запасе один месяц до или после поступления в техникум или институт. Многие выпускники, чтобы заработать себе на новые костюмы или сапожки, шли работать на те предприятия, где проходили практику во время учебы в УПК. Там нас уже знали и охотно брали на временную (а кого-то и на постоянную) работу.

УПК – это очень хорошая практика. Пилотный проект был запущен в Кызылординской области. Почему бы и нам не вернуться к прежней, советской практике обучения школьников рабочим профессиям. Это поможет в ознакомлении учащихся старших классов с рабочими специальностями, будут ориентировать молодежь на осознанный выбор в получении среднего либо высшего специального образования, освоить профессию, дающую возможность для карьерного роста, – считает и депутат областного маслихата.

Межшкольные учебно-производственные комбинаты остались в памяти большинства людей среднего и старшего поколения.

– Благодаря УПК я научился штукатурить, малярить, делать кирпичную кладку. В «лихие 90-е» эти профессии помогли мне выжить, заработать на строительстве частных объектов. Было бы хорошо, если бы моим внукам привили навыки рабочих профессий. Это совсем не лишнее, ведь идти во взрослую жизнь нужно с багажом конкретных и полезных умений, да и мужчина должен уметь делать по дому все сам, – уверен житель Семей Иван Рассохин.

– Надо учить детей и подростков профориентации со школы. А лучшей практики, чем учебно-производственные комбинаты пока не придумали. Ведь сегодня любая рабочая специальность востребована. Это же в будущем – заработок, благополучие, стабильность. Да и пора уже окружить рабочих людей подобающим им почетом. Профориентация, улучшение имиджа рабочего сейчас крайне важны, – делится мнением жительница города Гульнар Омарова.

И с этим трудно поспорить...

ПРОФИОРИЕНТАЦИОННАЯ РАБОТА В ШКОЛАХ

По информации руководителя управления образования, большая профориентационная работа проводится в школах области. Регулярно школы посещают сотрудники различных ведомств, учреждений, организаций, производственных предприятий и компаний.

Например, 11-12 марта в целях проведения информационно-разъяснительной работы среди школьников методист приемной комиссии и МФ Медицинского университета Семей А.К. Ажарова и преподаватель кафедры фармакологии имени д.м.н., профессора М. Н. Мусина У.Т. Желдибаева встретились с обучающимися школ Абайского района. Учащимся был представлен имиджевый видеоролик о деятельности, развитии НАО «Медицинский университет Семей», интенсивном росте ее образовательного, научного и инновационного потенциала, о возможностях участия в академической мобильности, о специальных, по которым проводится обучение. Учащиеся школ были подробно ознакомлены и с историей вуза, знаковыми этапами ее становления. Школьники смогли получить ответы на интересующие их вопросы.

Сайт для профориентации разработали ученики 11 класса НИШ Семей Аружан Ибрагим и Дарига Сейтжан. Сайт поможет старшеклассникам выбрать профессию и высшее учебное заведение.

В качестве математической модели, необходимой для программирования сайта под названием ProfHelper, использовали векторы, доступные и удобные для всех пользователей.

Сначала пользователю предлагается тест на определение профессии. В соответствии с результатом определяется тип личности и дается список смежных специальностей. Появится краткое описание каждой профессии, информация о средней заработной плате тех же специалистов в нашей стране, требования к специалисту и возможные рабочие места. Также можно ознакомиться со списком отечественных и зарубежных вузов, готовящих к специальности, грантами или платой за обучение, программами бакалавриата, требованиями учебного заведения для поступающего.

В зарубежных странах такие работы структурированы в рамках одного сайта, созданы возможности для профессиональной ориентации учащихся. У нас нет такого отечественного ресурса. Неоспоримо, что предложение данного проекта в решении проблемы будет большим подспорьем по профориентационному направлению в школах, – отметила руководитель проекта и учитель математики Куралай Калиева.

Айман ШАРИПХАНОВА

СОЛЬНОЙ КОНЦЕРТ НАРИМАНА СУЛТАНБЕКОВА «В ГОРОДЕ МОЕМ»

Казахстанский поэт-песенник, телеведущий, режиссер, автор-исполнитель и наш земляк Нариман Султанбеков дает свой сольный концерт в родном городе. Он поет и рассказывает о своих жизненных перипетиях и встречах с мировыми звездами.

Кикабидзе, Михаилом Боярским, Стивеном Сигалом и другими. Нариман больше семи лет живет в Валенсии (Испания), но до сих пор пишет новые песни про свой родной город.

Билеты на Ticketon.kz и в кассе ГДК

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 294 ОТ 11 АПРЕЛЯ 2024 ГОДА О ВНЕСЕНИИ ИЗМЕНЕНИЙ В ПОСТАНОВЛЕНИЕ АКИМАТА ОТ 21 ФЕВРАЛЯ 2024 ГОДА № 119 «О ПРИНУДИТЕЛЬНОМ ОТЧУЖДЕНИИ (ВЫКУПЕ) ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ ДЛЯ ГОСУДАРСТВЕННЫХ НУЖД»

Акима города Семей ПОСТАНОВЛЯЕТ: 1. Внести в постановление акимата от 21 февраля 2024 года № 119 «О принудительном отчуждении (выкупе) земельных участков для государственных нужд» следующие изменения: в пункте 1 слова и цифру «улица Бейбитшилик аралы, 3» заменить словами и цифрами «улица Бейбитшилик аралы, 3 а, квартира 1»; после слов и цифры «город Семей, улица Бейбитшилик аралы, 3» дополнить словами и цифрами «кадастровый номер 23-252-036-071».

ВАКАНСИЯ

ГОСУДАРСТВЕННОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ «УПРАВЛЕНИЕ КООРДИНАЦИИ ЗАНЯТОСТИ И СОЦИАЛЬНЫХ ПРОГРАММ ОБЛАСТИ АБАЙ», 071400, ОБЛАСТЬ АБАЙ, Г. СЕМЕЙ, УЛ. А. КОЗБАГАРОВА, 40, ТЕЛЕФОНЫ ДЛЯ СПРАВОК: 8 (7222) 360172, ЭЛЕКТРОННЫЙ АДРЕС: A.DOULBAEVA@MAIL.RU ОБЪЯВЛЯЕТ КОНКУРС НА ЗАНЯТИЕ ВАКАНТНОЙ ДОЛЖНОСТИ ДИРЕКТОРА КГУ «БОРОДУЛИНСКИЙ ЦЕНТР ОКАЗАНИЯ СПЕЦИАЛЬНЫХ СОЦИАЛЬНЫХ УСЛУГ» С ДОЛЖНОСТНЫМ ОКЛАДОМ В ЗАВИСИМОСТИ ОТ ВЫСЛУГИ ЛЕТ ОТ 263131 ТЕНГЕ ДО 302255 ТЕНГЕ (1 ЕДИНИЦА)

Функциональные обязанности: осуществлять руководство производственной, хозяйственной и финансово-экономической деятельностью, определяя структуру управления Центра, штатное расписание; организует работу и эффективное взаимодействие всех подразделений ЦОССУ по социально-бытовому, медицинскому, культурному обслуживанию, учебно-воспитательной работе с получателями услуг; организует текущие и перспективные планирование деятельности ЦОССУ; защищает законные права и интересы проживающих престарелых и лиц с инвалидностью, нуждающихся в уходе, бытовом и медицинском обслуживании, социально-трудовой адаптации и реабилитации, принимает меры по созданию им условий для поддержания родственных связей; принимает меры по обеспечению техническими вспомогательными (компенсаторными) и специальными средствами передвижения нуждающихся в них детей, престарелых и лиц с инвалидностью; обеспечивает рациональное использование выделяемых бюджетных средств, а также средств, поступающих из источников финансирования, не противоречащих законодательству; осуществляет подбор, прием и расстановку кадров, определяет должностные обязанности сотрудников; проводит работу по укреплению трудовой и производственной дисциплины, аттестации работников; защищает и представляет интересы ЦОССУ в суде, государственных органах и организациях; заключает договоры, выдает доверенности, обеспечивает представление необходимой отчетности, достоверность статистических сведений; отвечает за соблюдение санитарно-эпидемиологических норм, санитарно-гигиенического режима, охрану труда и техники безопасности, выполнения противопожарных норм; обеспечивает своевременное

рассмотрение обращения граждан, предоставление полной, качественной и достоверной информации в установленный срок поступившим по portalу «E-otinish», в соответствии с требованиями Административного процедурно-процессуального Кодекса Республики Казахстан. Требования к квалификации: высшее (или послевузовское) (социальное, педагогическое, медицинское, юридическое, экономической) образование и стаж работы в системе социальной защиты (в организациях всех форм собственности) не менее 3 лет или на руководящих должностях в соответствующем профиле организации виде экономической деятельности не менее 5 лет или на руководящих должностях в неправительственных (негосударственных) организациях сферы здравоохранения, образования, культуры и спорта не менее 5 лет. Лица, изъявившие желание участвовать в конкурсе представляют документы в ГУ «Управление координации занятости и социальных программ области Абай» в нарочном порядке, по почте или в электронном виде на адрес электронной почты a.doulbaeva@mail.ru в сроки приема документов.

Для участия в конкурсе предоставляются следующие документы: Лицо, изъявившее желание принять участие в конкурсе, в сроки приема документов, указанные в объявлении, представляет в организацию нарочно или по почте следующие документы: 1) заявление об участии в конкурсе с указанием перечня прилагаемых документов; 2) копию документа, удостоверяющего личность; 3) заполненный личный листок по учету кадров (с указанием адреса фактического места жительства и контактных телефонов); 4) копии документов об образовании в соответствии с предъявляемыми к должности квалификационными требованиями; 5) копию документа, подтверждающую трудовую деятельность; 6) справку о состоянии здоровья по форме, утвержденной приказом исполняющего обязанности Министра здравоохранения Республики Казахстан от 30 октября 2020 года № КР ДСМ-175/2020 «Об утверждении форм учетной документации в области здравоохранения» (зарегистрирован в Реестре государственной регистрации нормативных правовых актов за № 21579).

ПРОЕКТ

О ВНЕСЕНИИ ДОПОЛНИТЕЛЬНЫХ В ПОСТАНОВЛЕНИЕ АКИМАТА ОБЛАСТИ АБАЙ ОТ 15 МАРТА 2023 ГОДА № 53 «ОБ ОПРЕДЕЛЕНИИ ТЕРРИТОРИЙ ДЛЯ СТАРАТЕЛЬСТВА ПО ОБЛАСТИ АБАЙ»

Акима области Абай ПОСТАНОВЛЯЕТ: 1. Внести в постановление акимата области Абай «Об определении территорий для старательства по области Абай» от 15 марта 2023 года № 53 (зарегистрировано в Реестре государственной регистрации нормативных правовых актов за № 36-18) следующие дополнения: приложение к указанному постановлению дополнить строками 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35 согласно приложению к настоящему постановлению. 2. Государственному учреждению «Управление предпринимательства и индустриально-инновационного развития области Абай» в установленном законодательством Республики Казахстан порядке обеспечить: 1) государственную регистрацию настоящего постановления в Департаменте юстиции области Абай; 2) размещение настоящего постановления на интернет-ресурсе акимата области Абай после его официального опубликования. 3. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на курирующего заместителя акима области Абай. 4. Настоящее постановление вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования.

Акима области Абай Н. УРАНХАЕВ

Сведения по предоставляемому участкам (приложение к постановлению) можно ознакомиться по ссылке: https://legalacts.egov.kz/arm/admin/viewcard?id=14941077

ОБЩЕСТВЕННЫЕ СЛУШАНИЯ

Наименование проекта: Материалы экологической оценки по упрощенному порядку для Плана разведки на твердые полезные ископаемые в границах блоков М-44-76-(106-56-25), М-44-76-(106-5г-5), М-44-76-(10в-5а-21,22), М-44-76-(10в-5в-1,2) – участок Асемкан в Восточно-Казахстанской области (корретировка).

Материалы для получения экологического разрешения на воздействие для объекта II категории.

Ссылка на Единый экологический портал и официальный интернет-ресурс местного исполнительного органа (МИО) соответствующей административно-территориальной единицы (областей, городов республиканского значения, столиц), для ознакомления с документами, выносимыми на общественные слушания, а после и с опубликованным протоколом общественных слушаний: единый экологический портал (ЕЭП) – https://ecportal.kz/ раздел «Опубликованные слушания»; сайт МИО ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования области Абай» (ГУ «УПРРП области Абай») – https://www.gov.kz/memleket/entities/abay-tabigat, раздел «Общественные слушания».

Список административно-территориальных единиц, на территорию которых может быть оказано воздействие и на территории которых будут проведены общественные слушания: Кокентауский сельский округ Семейской городской администрации области Абай, в 20 км юго-восточнее с. Кокентау.

Электронный адрес и номер(-а) телефона для получения дополнительной информации о намечаемой деятельности, проведении общественных слушаний, а также запроса копий документов, относящихся к намечаемой деятельности: адреса эл.почты: pcrprof@mail.ru и daneker-zhol@mail.ru; телефоны: +7 705 144 84 80, +7 775 747 82 70

Место, дата и время начала проведения общественных слушаний: область Абай, Семейская г.а., Кокентауский с.о., с. Кокентау, ул. Н. Майткалиева, 27 (здание акимата), 24.05.2024 г. в 11.00.

Реквизиты и контактные данные разработчика документации объектов государственной экологической экспертизы: ТОО «Проектный центр «ПРОЕССИОНАЛ», БИН 141140017741, ВКО, г. Усть-Каменогорск, пр. Н. Назарбаева, 29/2-56, тел.: +7 705 144 84 80, e-mail: pcrprof@mail.ru.

Электронный адрес и почтовый адрес уполномоченного органа в области охраны окружающей среды и местного исполнительного органа областей, городов республиканского значения, столиц, на которые общественность и заинтересованная общественность направляет свои замечания и предложения в бумажной или электронной форме по документам, выносимым на общественные слушания: территориальное подразделение уполномоченного органа в области охраны окружающей среды – РГУ «Департамент экологии по Восточно-Казахстанской области»: vko-esoder@esogov.gov.kz, ВКО, г. Усть-Каменогорск, ул. Потанина, 12; МИО ГУ «УПРРП области Абай»: prirodnue_resursy obl.abay@mail.ru, область Абай, г. Семей, ул. Турпыханова, 30

Реквизиты и контактные данные разработчика документации объектов государственной экологической экспертизы: ТОО «Проектный центр «ПРОЕССИОНАЛ», БИН 141140017741, ВКО, г. Усть-Каменогорск, пр. Н. Назарбаева, 29/2-56, тел.: +7 705 144 84 80, e-mail: pcrprof@mail.ru.

Срок приема документов до 30 апреля 2024 года по адресу: область Абай, г. Семей, улица А. Козбагарова, 40, тел: 8 (7222) 360172, электронный адрес: a.doulbaeva@mail.ru. Конкурс проводится на основании Правил поступления на гражданскую службу и проведения конкурса на занятие вакантной должности гражданского служащего, утвержденных приказом министра здравоохранения и социального развития Республики Казахстан за № 1017 от 25 декабря 2015 года.

ОБЩЕСТВЕННЫЕ СЛУШАНИЯ

ТОО «GEO.KZ» сообщает, что 21 мая 2024 г. в 12:00 часов по адресу: область Абай, Аягоский район, с. Тарбагатай, ул. Окпеты, здание ЗА ГУ «Аппарат акима Тарбагатайского сельского округа Аягоского района» проводятся общественные слушания в форме открытого собрания по материалам (ПНЭ, ПЭК, ПУО, ППМ) для получения экологического разрешения на воздействие на окружающую среду к Плану разведки медь-содержащих руд на участке Азамат-Григорьевский в Абайской области» (Контракт на разведку № 5644-ТПИ от 21.10.2019 г.) на 2023-2026 годы.

Регистрация участников ведется при предъявлении документа, удостоверяющего личность. Регистрация начинается за 30 минут до начала обсуждения.

Вместе с тем, имеется возможность проведения данных общественных слушаний в режиме онлайн посредством видео-конференц-связи на платформе ZOOM. Для участия в слушаниях необходимо пройти по ссылке: https://us04web.zoom.us/j/74349685046?pwd=juCtuHk0WZjhj4Ob05thjmcUuhdi93.1

Идентификатор конференции: 743 4968 5046 Код доступа: 5Na15h Заказчик проекта: ТОО «GEO.KZ», Восточно-Казахстанская область, г. Усть-Каменогорск, пр. Победы, 3/2. БИН: 070840007602. e-mail: zhanzhan777@mail.ru, контактное лицо: Алимжанова Ж.М., тел. 8705522251.

Разработчик проекта: ТОО «GREENGEO», Восточно-Казахстанская область, г. Усть-Каменогорск, набережная им. Е.П. Славского, 48, тел. 87056022393, БИН 230640018348, e-mail: too_greengeo@mail.ru, контактное лицо: Акулова О.А.

Местный исполнительный орган – ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования области Абай», тел.87779805737. Документация по проекту размещена на ЕЭП https://ecportal.kz/ и на сайте МИО https://www.gov.kz/memleket/entities/abay-tabigat?land=ru, в разделе «Общественные слушания».

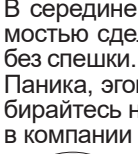
Замечания и предложения принимаются по адресу: e-mail: prirodnue_resursy obl.abay@mail.ru, тел. 87779805737. С материалами проекта в бумажном виде можно ознакомиться по адресу: г. Усть-Каменогорск, пр. Победы, 3/2.

Электронный адрес и номер телефона, по которым можно получить информацию и ознакомиться с копией документов: e-mail: zhanzhan777@mail.ru, oksanabaston@mail.ru тел: 87056022393.

ЕЖЕНЕДЕЛЬНЫЙ ГОРОСКОП с 22 по 28 апреля

ОВЕН. На этой неделе не пытайтесь решать все с помощью силы и не преувеличивайте значение воли, так как этим вы только навредите себе врагов. Зато восприимчивость и гибкость позволят восторжествовать в лице сиюминутных партнеров настоящих единомышленников надолго.

ТЕЛЕЦ. Вы, похоже, подсознательно готовы к борьбе и силовым действиям. Вам необходимо сознательно переменить и стратегию и тактику, а не поддаваться порывам. Действуйте мягче, будьте добрее, смените гнев на милость, так будет легче и вам и окружающим. Держа себя в жестких границах вежливости и великодушия, вы можете получить неожиданное повышение по службе или какой-нибудь иной, но не менее приятный подарок судьбы.

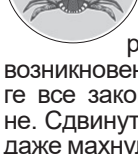
БЛИЗНЕЦЫ. На этой неделе ваше серьезное и добросовестное отношение к работе не останется незамеченным. Может поступить весьма интересное и серьезное предложение, вполне способное увеличить ваши доходы. Наступает благоприятный момент для конкретных действий, ответственных шагов и прочих судьбоносных предприятий. В выходные отдохните от суеты и хлопот, не жалейте времени на себя любимого.

РАК. На этой неделе необходимо сконцентрироваться на решении важных и неотложных дел. Постарайтесь не трогать драгоценную энергию впусую. Вы, конечно, сильны и могущественны, но помощь при продвижении по карьерной лестнице вам не помешает. Возможно возникновение проблем со стороны партнеров, но в итоге все закончится хорошо, если правда на вашей стороне. Сдвинутся с мертвой точки проекты, на которые вы уже даже махнули рукой. Вам стоит всерьез задуматься об отпуске.

ЛЕВ. На этой неделе вас ожидают разнообразные события и встречи. Будьте внимательны, распределяя силы и время. Они понадобятся вам не только на работе, но и дома. В понедельник и среду вероятны недоразумения и конфликты, поскольку ваши интересы могут несколько расходиться с интересами партнеров. Проявив здравомыслие, вы достигнете с ними компромисса. В воскресенье будьте готовы к долгим разговорам с родными.

ДЕВА. Неделя может быть удачна в плане работы и финансов, вам лишь остается слатидь некоторые шероховатости. Постарайтесь максимально использовать ваши творческие способности. Только не слишком тяните одеяло на себя, события развернутся и без вашего участия. В четверг завершите неоконченные дела. В пятницу своевременные советы друзей помогут вам найти оптимальный способ решения проблемы, которая давно вам беспокоит. Постарайтесь не отказывать просьбам родственников.

ВЕСЫ. На этой неделе вас ждет много работы. Зато, если вы с ней и справитесь, то ваш авторитет и зарплата повысятся. Масштабность собственных идей может помешать реально оценить свои возможности. Обсуждение ваших личных проблем с близким другом поможет многое прояснить. Постарайтесь немного времени посвятить уюту в собственном доме, чтобы иметь возможность отдохнуть в нем после тяжелых трудов.

СКОРПИОН. Неделя будет успешной и прибыльной. Вас может ожидать напряженный рабочий график, зато и заплатят за это хорошо. Ваш авторитет возрастет, влияние на окружающих увеличится. Вы легко справитесь с множеством задач и реализуете свои планы. Появится возможность карьерного роста и дополнительного заработка.

СТРЕЛЕЦ. На этой неделе вам будет необходимо удержаться от громких заявлений и обещаний, а также от критики. Уверенность в своих возможностях и последовательность в действиях помогут завоевать расположение окружающих и укрепить хорошие отношения с начальством. Во вторник вам необходимо давать четкие ответы, а не уходить от темы. Во второй половине недели вы будете в хорошей форме и сможете успешно завершить начатые ранее дела.

КОЗЕРОГ. У вас есть прекрасная возможность решить проблемы одиночества и непонимания. Не бойтесь новых знакомств. Рекомендуются активность и настойчивость в реализации своих планов. Удачно освоение новой профессии, осуществимо желание внести в свою жизнь существенные перемены. В выходные ждите неожиданных гостей.

ВОДОЛЕЙ. Эта неделя может принести разочарования и суету. Не верьте никому на слово, информацию нужно проверять. Сейчас не желательно предпринимать никаких действий, которые могли бы быть расценены как глобальные. Лучше просто плыть по течению. В пятницу не стоит прислушиваться к совету «доброжелателей», лучше слушать голос своей интуиции.

РЫБЫ. Вероятны перепады настроения и конфликты в семье. Ваша компетентность может подвергнуться испытанию, не экономьте время на изучении вопроса, опираясь исключительно на то, что вы знаете и так, не стоит, собственного опыта вам может и не хватить. Да и вообще наступает пора, когда необходимо учиться тому, чего вы не знали. В выходные отправляйтесь в путешествие с детьми.

ОТВЕТЫ НА КРОССВОРД ИЗ НОМЕРА 45

ПО ГОРИЗОНТАЛИ: 3. Храм. 5. Озеро. 6. Кран. 7. Армяк. 8. Ерик. 9. Строй. 12. Тондо. 17. Пневмония. 18. Отгул. 19. Окочанье. 20. Блунт. 23. Табак. 27. Асти. 28. Аквариум. 30. Бутыль. 31. Вакуум. 32. Фокстрот. ПО ВЕРТИКАЛИ: 1. Романс. 2. Фермер. 3. Хоккей. 4. Арамис. 10. Тренога. 11. Отычка. 12. Тромб. 13. Ногти. 14. Оплот. 15. Анонс. 16. Дятел. 21. Лоск. 22. Нура. 23. Триумф. 24. Бамбук. 25. Кастет. 26. Отелло. 28. Айва. 29. Векно.

Logo of AVAI AIMAQ mediaholding and contact information for Director P.A. Moldashva.

Contact information for Editor Sh.N. Rysakova and design team, including email and website.

Address and contact information for the newspaper's editorial office and advertising department.

Эфирная справка

18 апреля 2024г.

Настоящим филиал АО «РТРК «Казахстан» в области Абай (представленный в кабельных сетях «Алма ТВ», «СемСат ТВ», а также доступный в сети «ID TV» на всей территории Республики Казахстан) подтверждает, что была размещена бегущая строка, клиента ТОО «GEO.KZ», 17 апреля 2024 года (1 день):

ХАБАРЛАНДЫРУ:

«GEO.KZ» ЖШС 2024 жылғы 21 мамырда сағат 12:00-де Абай облысы, Аягөз ауданы, Тарбағатай ауылы, Өкпеті көшесі, 3а ғимараты мекен-жайы бойынша» Аягөз ауданы Тарбағатай ауылдық округі әкімінің аппараты» ММ ашық жиналыс нысанында материалдар бойынша қоғамдық тыңдаулар өткізіледі (ЭНЖ, ӨЭБ, ҚБЖ, ӨҰЖ) 2023-2026 жылдарға арналған Абай облысындағы Азамат-Григорьевский учаскесінде құрамында мыс бар кендерді барлау жоспарына қоршаған ортаға әсер етуге экологиялық рұқсат алу үшін» (21.10.2019 ж. № 5644-ТПИ барлауға арналған келісім-шарт). Қатысушыларды тіркеу жеке басын куәландыратын құжатты көрсеткен кезде жүзеге асырылады. Тіркеу талқылау басталғанға дейін 30 минут бұрын басталады. Сонымен қатар, ZOOM платформасында бейне-конференц-байланыс арқылы онлайн режимінде қоғамдық тыңдау деректерін өткізу мүмкіндігі бар. Тыңдауларға қатысу үшін сілтеме бойынша өту керек

<https://us04web.zoom.us/j/74349685046?pwd=juCtuHk0Wzhij4ObO5tjhmcUuhdi93.1>
Конференция идентификаторы: 743 4968 5046 Қол жеткізу коды: 5Na15h Жобаның тапсырыс берушісі: ЖШС «GEO.KZ», Шығыс Қазақстан облысы, Өскемен қаласы, Жеңіс даңғылы, 3/2. БСН: 070840007602. e-mail: zhanzhan777@mail.ru, байланыс тұлғасы: Ж. М. Алимжанова, тел.87055222251. Жобаны әзірлеуші: «GREENGEO» ЖШС, Шығыс Қазақстан облысы, Өскемен қаласы, Набережная. Е. П. Славский, 48. тел. 870560222393, БСН 230640018348, e-mail: too_greengeo@mail.ru, байланыс тұлғасы: Акулова О. А. Жоба бойынша құжаттама БЭЖ-те орналастырылған <https://ecorportal.kz> / және ЖАО сайтында <https://www.gov.kz/memleket/entities/abay-tabigat?land=ru>, «Қоғамдық тыңдау» бөлімінде. тел.87779805737. Ескертулер мен ұсыныстар қабылданады мекен-жайы бойынша қабылданады: e-mail: prigrodnyue_resursy_obl.abay@mail.ru, тел. 87779805737. Ақпарат алуға және құжаттардың көшірмесін Өскемен қаласы, Жеңіс даңғылы мекен-жайы бойынша

көруге болады, электрондық пошта мекенжайы мен телефон нөмірі: e-mail: zhanzhan777@mail.ru, oksanabaston@mail.ru, тел: 87056022393.. (ҚР Экология және табиғи ресурстар министрлігінің экологиялық реттеу және бақылау комитеті РММ №02724Р лицензиясы 20.12.2023 ж. берілген).

ОБЪЯВЛЕНИЕ:

ТОО «GEO.KZ» сообщает, что 21 мая 2024 г. в 12:00 часов по адресу: область Абай, Аягозский район, с. Тарбагатай, ул. Окпеты, здание 3А ГУ «Аппарат акима Тарбагатайского сельского округа Аягозского района» проводятся общественные слушания в форме открытого собрания по материалам (ПНЭ, ПЭК, ПУО, ППМ) для получения экологического разрешения на воздействие на окружающую среду к Плану разведки медьсодержащих руд на участке Азамат-Григорьевский в Абайской области» (Контракт на разведку № 5644-ТПИ от 21.10.2019 г.) на 2023-2026 годы. Регистрация участников ведется при предъявлении документа, удостоверяющего личность. Регистрация начинается за 30 минут до начала обсуждения. Вместе с тем, имеется возможность проведения данных общественных слушаний в режиме онлайн посредством видео-конференц-связи на платформе ZOOM. Для участия в слушаниях необходимо пройти по ссылке:

<https://us04web.zoom.us/j/74349685046?pwd=juCtuHk0Wzhij4ObO5tjhmcUuhdi93.1>
Идентификатор конференции: 743 4968 5046 Код доступа: 5Na15h Заказчик проекта: ТОО «GEO.KZ», Восточно-Казахстанская область, г. Усть-Каменогорск, пр. Победы, 3/2. БИН: 070840007602. e-mail: zhanzhan777@mail.ru, контактное лицо: Алимжанова Ж.М., тел. 87055222251. Разработчик проекта: ТОО «GREENGEO», Восточно-Казахстанская область, г. Усть-Каменогорск, набережная им. Е.П. Славского, 48. тел. 870560222393, БИН 230640018348, e-mail: too_greengeo@mail.ru, контактное лицо: Акулова О.А. Местный исполнительный орган – ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования области Абай», тел.87779805737. Документация по проекту размещена на ЕЭП <https://ecportal.kz/> и на сайте МИО <https://www.gov.kz/memleket/entities/abay-tabigat?land=ru>, в разделе «Общественные слушания». Замечания и предложения принимаются по адресу: e-mail: prirrodnuye_resursy_obl.abay@mail.ru, тел. 87779805737. С материалами проекта в бумажном виде можно ознакомиться по адресу: г. Усть-Каменогорск, пр. Победы, 3/2. Электронный адрес и номер телефона, по которым можно получить информацию и ознакомиться с копией документов: e-mail: zhanzhan777@mail.ru, oksanabaston@mail.ru тел: 87056022393. (Лицензия №02724Р от 20.12.2023г выдан РГУ "Комитет экологического регулирования и контроля Мин экологии и природных ресурсов РК)

Количество выходов в сутки не менее 50 на казахском и русском языке.

Старший менеджер отдела рекламы филиала
АО «РТРК «Казахстан» в области Абай

Байкетаев Н.Е.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АБАЙ ОБЛАСТЫ
АЯГОЗ АУДАНЫ
ТАРБАГАТАЙ АЯМДЫҚ ОКРУГІ
"АППАРАТ АКИМА
ТАРБАГАТАЙСКОГО СЕЛЬСКОГО ОКРУГА
АЯГОЗСКОГО РАЙОНА"
МЕЖРЕКТЕТІК МЕКЕМЕСІ

РЕСПУБЛИКА КАЗАХСТАН
ОБЛАСТЬ АБАЙ
ГОСУДАРСТВЕННОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ
"АППАРАТ АКИМА
ТАРБАГАТАЙСКОГО СЕЛЬСКОГО ОКРУГА
АЯГОЗСКОГО РАЙОНА"

№ 225
Ақша қалдығы
үлестірілі
сыйма
қанағатсыз
Республика
аймақтандыру
қалыптас
Ақсақалы районы

Абай облысы Аягоз ауданының
медицина, спортпен дамыту,
адамның денсаулығы және спорт бағытында,
«Қызыл Кітап» - «Менің ел» мақаласы
үлестірілісіне қатысты
ақпараттық қолжетпейтіндігіне қатысты
Тарбағатай аудандық аппараты

ГУ "Аппарат акима Тарбагатайского сельского округа аягозского района"
Область Абай, Аягозский р-н, Тарбагатайский с/о,
с. Тарбагатай, ул. Окпеты, здание 3А.
16.04.2024 г. 15:30 ч.

«GEO.KZ» ЖШС 2024 жылғы 21 мамырда сағат 12:00-де Абай облысы, Аягөз ауданы, Тарбағатай ауылы, Өкпегі көшесі, 3а ғимараты мекен-жайы бойынша Аягөз ауданы Тарбағатай ауылдық округі әкімінің аппараты ММ ашық жиналыс нысанында материалдар бойынша қоғамдық тыңдаулар өткізіледі (ЭНЖ, ӨЭБ, ҚБЖ, ӨҮЖ) 2023-2026 жылдарға арналған Абай облысындағы Азамат-Григорьевский учаскесінде құрамында мыс бар кендерді барлау жоспарына қоршаған ортаға әсер етуге экологиялық рұқсат алу үшін» (21.10.2019 ж. № 5644-ТПИ барлауға арналған келісім-шарт).

Қатысушыларды тіркеу жеке басын куәландыратын құжатты көрсеткен кезде жүзеге асырылады. Тіркеу талқылау басталғанға дейін 30 минут бұрын басталады. Сонымен қатар, ZOOM платформасында бейне-конференц-байланыс арқылы онлайн режимінде қоғамдық тыңдау деректерін өткізу мүмкіндігі бар.

Тыңдауларға қатысу үшін сілтеме бойынша өту керек
<https://us04web.zoom.us/j/74349685046?pwd=juCtuHk0Wzhj4ObO5tjhmcUuhdi93.1>
Конференция идентификаторы: 743 4968 5046

Қол жеткізу коды: 5Na15h

Жобаның тапсырыс берушісі: ЖШС «GEO.KZ», Шығыс Қазақстан облысы, Өскемен қаласы, Женіс даңғылы, 3/2. БСН: 070840007602. e-mail: zhanzhan777@mail.ru, байланыс тұлғасы: Ж. М. Алимжанова, тел. 87055222251.

Жобаны әзірлеушісі: «GREENGEO» ЖШС, Шығыс Қазақстан облысы, Өскемен қаласы, Набережная, Е. П. Славский, 48. тел. 870560222393, БСН 230640018348, e-mail: too_greengeo@mail.ru, байланыс тұлғасы: Ақулова О. А.

Жоба бойынша құжаттама БЭК-те орналастырылған <https://ecportal.kz/> және ЖАО сайтында <https://www.gov.kz/memleket/entities/abay-tabigat?land=ru>, «Қоғамдық тыңдау» бөлімінде, тел. 87779805737.

Ескертулер мен ұсыныстар қабылданады мекен-жайы бойынша қабылданады: e-mail: prirodnyye_resursy_obl.abay@mail.ru, тел. 87779805737.

Ақпарат алуға және құжаттардың көшірмесін Өскемен қаласы, Женіс даңғылы мекен-жайы бойынша көруге болады, электрондық пошта мекенжайы мен телефон нөмірі: e-mail: zhanzhan777@mail.ru, oksanabaston@mail.ru, тел: 870560222393.

ТОО «GEO.KZ» сообщает, что 21 мая 2024 г. в 12:00 часов по адресу: область Абай, Аягөзский район, с. Тарбағатай, ул. Окпеты, здание 3А ГУ «Аппарат акима Тарбағатайского сельского округа Аягөзского района» проводятся общественные слушания в форме открытого собрания по материалам (ПНЭ, ПЭК, ПУО, ППМ) для получения экологического разрешения на воздействие на окружающую среду к Плану разведки медьсодержащих руд на участке Азамат-Григорьевский в Абайской области» (Контракт на разведку № 5644-ТПИ от 21.10.2019 г.) на 2023-2026 годы.

Регистрация участников ведется при предъявлении документа, удостоверяющего личность. Регистрация начинается за 30 минут до начала обсуждения.

Вместе с тем, имеется возможность проведения данных общественных слушаний в режиме онлайн посредством видео-конференц-связи на платформе ZOOM.

Для участия в слушаниях необходимо прийти по ссылке:

<https://us04web.zoom.us/j/74349685046?pwd=juCtuHk0Wzhj4ObO5tjhmcUuhdi93.1>
Идентификатор конференции: 743 4968 5046

Код доступа: 5Na15h

Заказчик проекта: ТОО «GEO.KZ», Восточно-Казахстанская область, г. Усть-Каменогорск, пр. Победы, 3/2. БИН: 070840007602. e-mail: zhanzhan777@mail.ru, контактное лицо: Алимжанова Ж.М., тел. 87055222251.

Разработчик проекта: ТОО «GREENGEO», Восточно-Казахстанская область, г. Усть-Каменогорск, набережная им. Е.П. Славского, 48. тел. 870560222393, БИН 230640018348, e-mail: too_greengeo@mail.ru, контактное лицо: Ақулова О.А.

Местный исполнительный орган – ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования области Абай», тел. 87779805737.

Документация по проекту размещена на ЭЭП <https://ecportal.kz/> и на сайте МИО <https://www.gov.kz/memleket/entities/abay-tabigat?land=ru>, в разделе «Общественные слушания».

Замечания и предложения принимаются по адресу: e-mail: prirodnyye_resursy_obl.abay@mail.ru, тел. 87779805737.

С материалами проекта в бумажном виде можно ознакомиться по адресу: г. Усть-Каменогорск, пр. Победы, 3/2.

Электронный адрес и номер телефона, по которым можно получить информацию и ознакомиться с копией документов: e-mail: zhanzhan777@mail.ru, oksanabaston@mail.ru тел: 870560222393.

Продовольственный магазин "Балжан"
Область Абай, Аягозский р-н, Тарбагатайский
с/о, с. Тарбагатай, ул. Окпеты, 16/1.
16.04.2024 г. 15:40 ч.

«GEO.KZ» ЖШС 2024 жылғы 21 мамырда сағат 12:00-де Абай облысы, Аягөз ауданы, Тарбағатай ауылы, Өкпегі көшесі, 3а ғимараты мекен-жайы бойынша Аягөз ауданы Тарбағатай ауылдық округі әкімінің аппараты» ММ ашық жиналыс нысанында материалдар бойынша қоғамдық тыңдаулар өткізіледі (ЭНЖ, ӨЭБ, ҚБЖ, ӨҮЖ) 2023-2026 жылдарға арналған Абай облысындағы Азамат-Григорьевский учаскесінде құрамында мыс бар кентерді барлау жоспарына қоршаған ортаға әсер етуге экологиялық рұқсат алу үшін» (21.10.2019 ж. № 5644-ТПИ барлауға арналған келісім-шарт).

Қатысушыларды тіркеу жеке басын куәландыратын құжатты көрсеткен кезде жүзеге асырылады. Тіркеу талқылау басталғанға дейін 30 минут бұрын басталады.

Сонымен қатар, ZOOM платформасында бейне-конференц-байланыс арқылы онлайн режимінде қоғамдық тыңдау деректерін өткізу мүмкіндігі бар.

Тыңдауларға қатысу үшін сілтеме бойынша өту керек
<https://us04web.zoom.us/j/74349685046?pwd=juCtuHk0Wzhij4ObO5tjhmcUuhdi93.1>
Конференция идентификаторы: 743 4968 5046

Кол жеткізу коды: 5Na15h

Жобаның тапсырыс берушісі: ЖШС «GEO.KZ», Шығыс Қазақстан облысы, Өскемен қаласы, Жеңіс даңғылы, 3/2. БСН: 070840007602. e-mail: zhanzhan777@mail.ru, байланыс тұлғасы: Ж. М. Алимжанова, тел. 87055222251.

Жобаны әзірлеушісі: «GREENGEO» ЖШС, Шығыс Қазақстан облысы, Өскемен қаласы, Набережная, Е. П. Славский, 48. тел. 870560222393, БСН 230640018348, e-mail: too_greengeo@mail.ru, байланыс тұлғасы: Акулова О. А.

Жоба бойынша құжаттама БЭҚ-те орналастырылған <https://ecoportal.kz/> және ЖАӨД сайтында <https://www.gov.kz/memleket/entities/abay-tabigat?land=ru>, «Қоғамдық тыңдау» бөлімінде тел. 87779805737.

Ескертулер мен ұсыныстар қабылданады мекен-жайы бойынша қабылданады: e-mail: prirodnyye_resursy_obl.abay@mail.ru, тел. 87779805737.

Аппарат алуға және құжаттардың көшірмесін Өскемен қаласы, Жеңіс даңғылы мекен-жайы бойынша көруге болады, электрондық пошта мекенжайы мен телефон нөмірі e-mail: zhanzhan777@mail.ru, oksanabaston@mail.ru, тел: 87056022393.

ТОО «GEO.KZ» сообщает, что 21 мая 2024 г. в 12:00 часов по адресу: область Абай, Аягөзский район, с. Тарбағатай, ул. Окпеты, здание 3А ГУ «Аппарат шюма Тарбағатайского сельского округа Аягөзского района» проводятся общественные слушания в форме открытого собрания по материалам (ПНЭ, ПЭК, ПУО, ППМ) для получения экологического разрешения на воздействие на окружающую среду к Плану разведки медьсодержащих руд на участке Азамат-Григорьевский в Абайской области» (Контракт на разведку № 5644-ТПИ от 21.10.2019 г.) на 2023-2026 года.

Регистрация участников ведется при предъявлении документа, удостоверяющего личность. Регистрация начинается за 30 минут до начала обсуждения.

Вместе с тем, имеется возможность проведения данных общественных слушаний в режиме онлайн посредством видео-конференц-связи на платформе ZOOM.

Для участия в слушаниях необходимо пройти по ссылке:
<https://us04web.zoom.us/j/74349685046?pwd=juCtuHk0Wzhij4ObO5tjhmcUuhdi93.1>
Идентификатор конференции: 743 4968 5046

Код доступа: 5Na15h

Заказчик проекта: ТОО «GEO.KZ», Восточно-Казахстанская область, г. Усть-Каменогорск, пр. Победы, 3/2. БИН: 070840007602. e-mail: zhanzhan777@mail.ru, контактное лицо: Алимжанова Ж.М., тел. 87055222251.

Разработчик проекта: ТОО «GREENGEO», Восточно-Казахстанская область, г. Усть-Каменогорск, набережная им. Е.П. Славского, 48. тел. 870560222393, БИН 230640018348, e-mail: too_greengeo@mail.ru, контактное лицо: Акулова О.А.

Местный исполнительный орган – ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования области Абай», тел. 87779805737.

Документация по проекту размещена на ЭОП <https://ecoportal.kz/> и на сайте МИО <https://www.gov.kz/memleket/entities/abay-tabigat?land=ru>, в разделе «Общественные слушания».

Замечания и предложения принимаются по адресу: e-mail: prirodnyye_resursy_obl.abay@mail.ru, тел. 87779805737.

С материалами проекта в бумажном виде можно ознакомиться по адресу: г. Усть-Каменогорск, пр. Победы, 3/2.

Электронный адрес и номер телефона, по которым можно получить информацию и ознакомиться с копией документов: e-mail: zhanzhan777@mail.ru, oksanabaston@mail.ru тел: 87056022393.

Приложение 7

Сводная таблица замечаний и предложений, полученных до и во время проведения общественных слушаний

№ п/п	Замечания и предложения участников (фамилия, имя и отчество (при наличии) участника, должность, наименование представляемой организации)	Ответы на замечания и предложения (фамилия, имя и отчество (при наличии) отвечающего, должность, наименование представляемой организации)	Примечание (снятое замечание или предложение, «не имеет отношения к предмету общественных слушаний»)
1	<p>Что будете делать с образующимися отходами?</p> <p>Серикболов Ж. житель</p>	<p>В процессе работ будут образовываться ветошь промасленная, ТБО, лом черных металлов, которые будут вывозиться и передаваться спецорганизациям по договору.</p> <p>Алмжанова Ж.М. – специалист по лицензиям и контрактам ТОО GEO KZ»</p>	Замечание снято
2	<p>Вы подготовили ответ на вопрос, который я Вам задавал на предыдущих слушаниях про уран?</p> <p>Мұхатов М.Ш. житель</p>	<p>Главным геологом подготовлено письмо-ответ на Ваш вопрос.</p> <p>По историческим данным, проведенным в районе участка работ и непосредственно в пределах контрактной территории, медно-урановое оруденение отсутствует.</p> <p>Алмжанова Ж.М. – специалист по лицензиям и контрактам ТОО GEO KZ»</p>	Замечание снято

**«GEO.KZ» ЖШС ҮШІН
ӘСЕР ЕТУ РҰҚСАТТАРЫН АЛУҒА
АРНАЛҒАН МАТЕРИАЛДАР**

Тапсырушы
«GEO.KZ» ЖШС

КІРІСПЕ

○ Экологиялық рұқсат - жеке кәсіпкерлер мен заңды тұлғалардың қоршаған ортаға теріс әсер ету құқығын куәландыратын және қызметті жүзеге асырудың экологиялық шарттарын айқындайтын құжат болып табылады.

- Әсер ету рұқсатын алу үшін «GEO.KZ» ЖШС үшін келесі құжаттама әзірленді:

○ - 2024-2026 жж. Әсер ету туралы Есеп (ӘЕЕ) («GREENGEO» ЖШС әзірленген (20.12.2023 ж № 02724Р мемлекеттік лицензиясы);

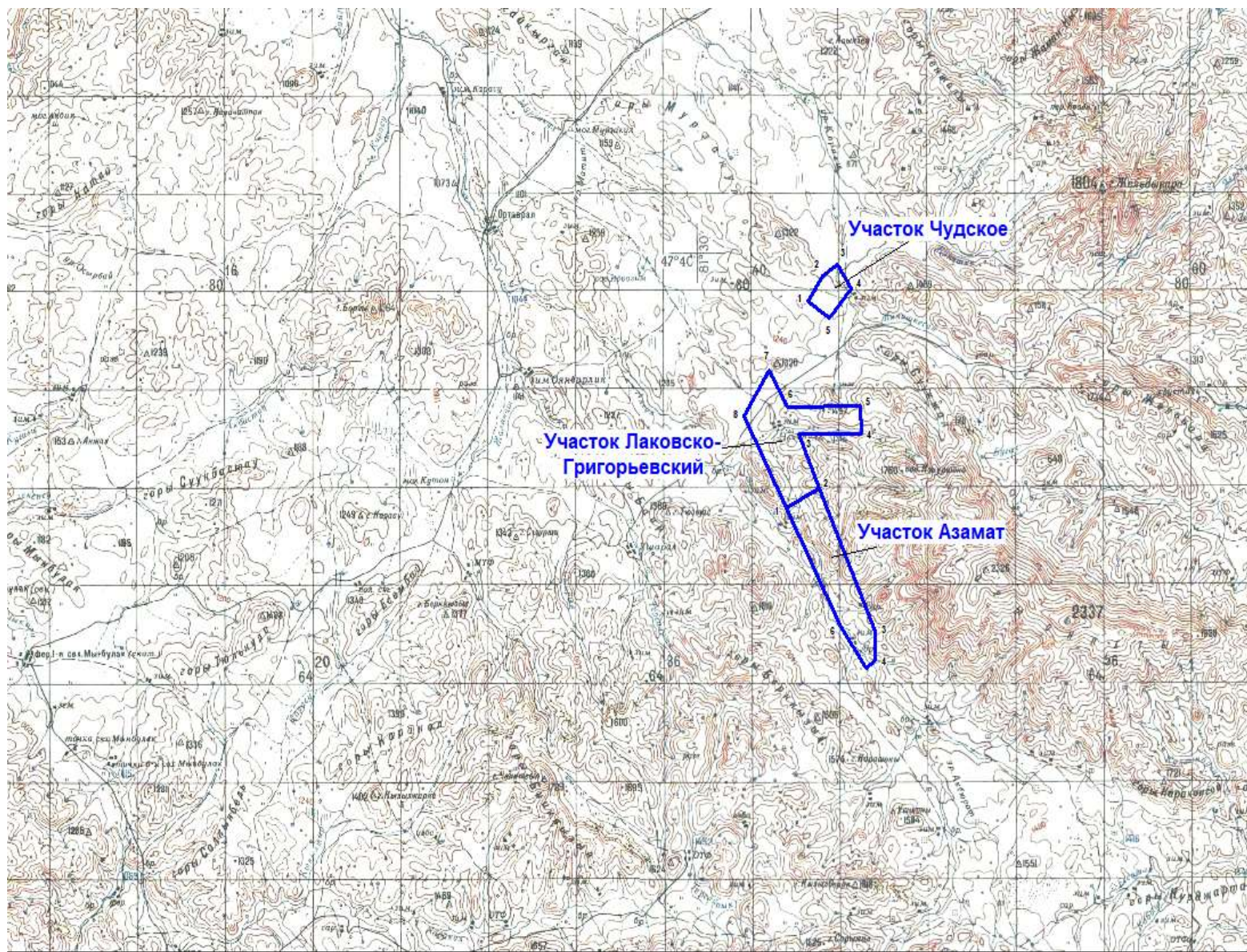
○ - Қалдықтарды басқару бағдарламасының жобасы («GREENGEO» ЖШС әзірленген);

○ - Экологиялық бақылау бағдарламасының жобасы («GREENGEO» ЖШС әзірленген);

○ - 2024-2026 жж. Қоршаған ортаны қорғау жобасы («GREENGEO» ЖШС әзірленген).

АУДАНЫҢ ШОЛУ КАРТАСЫ

НЕГІЗГІ АҚПАРАТ

«GEO.KZ» ЖШС берілген №1–2023 Геологиялық тапсырмаға сәйкес мемлекеттік жер қойнауын зерттеу (МЖЗ) жүргізуге өтінімдерді келісу туралы хаты (2023 жылғы 23 маусымдағы № 31-11/1790) негізінде 2023-2026 жылдарға арналған Абай ауданындағы Азамат-Григорьевский учаскесінде құрамында мыс бар кендерді барлау жоспары жасалған.

Осы барлау Жобаның негізгі мақсаттары:

- Азамат және Лаковско-Григорьевский участкелері арасындағы солтүстік-батыс соғудың метасоматикалық өзгерген тау жыныстары аймағын қосымша зерттеу, болжамды ресурстарды бағалау және геологиялық барлаудың одан әрі бағыттарын негіздеу арқылы өнеркәсіптік мыс және полиметалл кендерін табу бойынша іздестіру жұмыстарын жүргізу.
- Жұмыс жүргізілетін учаскенің ауданы 53,85 ш.км.
- Жұмыс орнының ауданы әкімшілік жағынан Абай облысы Аягөз ауданына, географиялық жағынан Тарбағатай жотасының ауданында орналасқан. Ең жақын елді мекен (Тарбағатай ауылы) 30 шақырым жерде орналасқан.
- Ең жақын теміржол вокзалы — Аягөз (130 км). Жұмыс алаңының жанындағы жол торабы негізінен көктемгі және күзгі уақытта көліктердің өтуі қиын топырақ және далалық жолдармен ұсынылған.

ӨНДІРІС ТЕХНОЛОГИЯСЫНЫҢ ҚЫСҚА СИПАТТАМАСЫ

- Геологиялық барлаудың әдістемесі:
- Жобалау және дайындық кезеңі
- Топографиялық-геодезиялық жұмыстар және маркшейдерлік қамтамасыз ету
- Жер бетін бұрғылау
- Ұңғыманың инклинометриясы

Сынақ: негізгі сынау, тау жыныстары мен кендердің физикалық-механикалық қасиеттерін анықтау кешенін орындау үшін сынама алу, технологиялық сынама алу

Зертханалық және технологиялық зерттеулер: үлгіні өңдеу, алтынның атомдық абсорбциялық талдауы, алтынға пробирлі талдауы, QA/QC сапаны бақылау ж

Камералды жұмыстар

ЭМИССИЯЛАР СТАНДАРТТАРЫНЫҢ ЖОБАСЫ

Жұмыс барысында 9 шығарындылар көздері анықталды, оның ішінде: 1 ұйымдастырылған (0001) және 8 ұйымдастырылмаған (6001, 6002, 6005-6010).

Бұл жобада рұқсат етілген шығарындылар нормативтері үш жыл мерзімге (2024-2026) саналған.

Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексінің 202-бабының 17-тармағына сәйкес жылжымалы көздер үшін рұқсат етілген эмиссия нормативтері белгіленбеген. Автокөлік құралдарынан ластаушы заттардың шығарындылары үшін төлемдер жанар-жағармайдың нақты шығыны негізінде жүргізіледі.

Реттеуге жататын ластаушы заттардың жалпы шығарындылары:

2024-2026 жж. көлемі **12,836802** т/жылына (қатты – 1,1713 т/жыл, газ тәрізді және сұйық – 11,665502 т/жыл).

Қазақстан Республикасының 2021 жылғы 2 қаңтардағы № 400-VI ЗРК Экологиялық кодексінің 2-қосымшасына сәйкес қатты пайдалы қазбаларды бағалау мақсатында тау-кен массасын өндіру және топырақтың қозғалысы арқылы қатты пайдалы қазбаларды барлау бойынша II санаттағы нысанға жатады.

«Қоршаған ортаға және адам денсаулығына әсер ету нысандары болып табылатын объектілердің санитарлық-қорғау аймақтарына қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптары» Санитариялық ережелеріне сәйкес Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2022 жылғы 11 қаңтардағы № ҚР ДСМ-2 бұйрығына сәйкес осы жұмыс түрі үшін санитарлық-қорғау аймағы белгіленбеген. Нысан жіктелмеген.

Кәсіпорын жұмыс істеп тұрған кәсіпорын болғандықтан, дисперсияны есептеу қолданыстағы санитарлық-қорғау аймағынан 500 м жүргізілді.

ҚАЛДЫҚТАРДЫ БАСҚАРУ БАҒДАРЛАМАСЫ ЖОБАСЫ

Қалдықтарды басқару бағдарламасы Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексінің 335-бабының 1-тармағына сәйкес әзірленген.

Кәсіпорынның жұмыс істеуі кезінде қалдықтардың келесі түрлері түзіледі: *аралас тұрмыстық қалдықтар (АТҚ), сүртетін шүберек (майлы шүберектер), қара металл сынықтары.*

Қалдықтардың барлық түзілетін түрлерін (көмуге жататын күл қалдықтарынан басқасы) жұмыс орнында уақытша сақтау 6 айдан аспайтын мерзімге қамтамасыз етіледі. Кейіннен қалдықтар мамандандырылған ұйымдармен жасалған шарттар бойынша толық көлемде шығарылады немесе кәсіпорында кәдеге жаратылады.

Қалдықтарды Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес арнайы орнатылған және жабдықталған орындарда ғана (учаскелерде, қоймаларда, контейнерлерде және басқа сақтау орындарында) жинақтауға рұқсат етіледі.

ӨНДІРІСТІК ЭКОЛОГИЯЛЫҚ БАҚЫЛАУ БАҒДАРЛАМАСЫ ЖОБАСЫ

Өндірістік мониторинг өзіне мониторингті ұйымдастыру, деректерді қарау және кәсіпорынның қоршаған ортаға әсерін кейіннен бағалау үшін талдау жүргізуді қарастырады. Бұл ұйымға өндірістік экологиялық бақылау нысандары болып:

- ластаушы заттардың шығарындыларының көздері
- өндіріс және тұтыну қалдықтары болып табылады.

Өнеркәсіптік экологиялық бақылау бағдарламасында келесі мониторинг түрлері қарастырылған:

Эмиссия мониторингі

Атмосфералық ауа

Барлық шығарынды көздерін бақылау – жүзеге асыру кезінде есептеу әдісі бойынша тоқсан сайынғы төлемдер мен есептерді ресімдеу және жылына бір рет статистикалық есеп беру (2ТР-ауа).

ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУ ЖОСПАРЫ

Рұқсат етілген шығарындылар стандарттарын сақтау бойынша іс-шаралар төменде көрсетілген:

- жабдықтарды дер кезінде профилактикалық тексеруден өткізу;
- шаң шығарындыларын азайту үшін суды пайдалану арқылы ұңғымаларды бұрғылау;
- жұмыстарды орындау кезінде топырақты-өсу қабатын сақтау және бұзылған жерлерді орнына келтіру;
- рекультивацияның техникалық кезеңі;
- өндіріс және тұтыну қалдықтарын уақтылы кәдеге жарату;
- экология мәселелері бойынша жауапты тұлғаларды экологиялық оқытуларға жіберу, семинарларға қатыстыру.

○ **ӨНІРДІҢ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАМУЫНДАҒЫ АРТЫҚШЫЛЫҚТАР**

- 1. Өнеркәсіптік нысанның ресурстарын ұлғайту перспективасы;
- 2. Халықты жұмыспен қамтуды арттыру (өндірістік нысанға қызмет көрсету персоналы);
- 3. Тікелей салықтар, төлемдер, кәсіпорыннан аударымдар және қызметкерлердің табысына салынатын салық шегерімдері есебінен бюджет кірісі өседі.
- 4. Тау-кен кәсіпорнының қызмет ету мерзімін ұзарту.

***НАЗАРЛАРЫҢЫЗҒА
РАХМЕТ***

